WESOŁEGO ALLELUJA I PROMIENNEJ WIOSNY!

ŻYCZY REDAKCJA.

PROGRAM TV NA TYDZIEŃ

Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi • Rok wydania V • 28 marca - 3 kwietnia 1994 r. nr 12 (98)

SŁOWO PASTERSKIE

księdza biskupa Aleksandra Kaszkiewicza na niedzielę Zwartwychwstania Pańskiego - 1994 rok

Umiłowani Bracia i Siostry w Chrystusie Panu!

"Weselcie się już zastępy Aniołów w niebie! Weselcie się sludzy Boga! Na zwycięstwo tak wielkiego Króla niech zabrzmi ziemia cała, opromieniona tak niezmiernym blaskiem!"

Na trzeci dzień po Wielkim Piątku, przychodzi poranek Wielkiej nocy, dzień Zmartwychwstania!

Zmartwychwstanie jest faktem, który przyniósł człowiekowi największą radość i największą nadzieję.

Po wielkim cierpieniu Golgoty następuje wielka radość i wielka nadzieja "trzeciego dnia". Zwycięstwo nad śmiercią, powrót do życia.

Bóg i tylko On jest źródłem życia, wszelkiego życia, a nade wszystko źródłem życia nadprzyrodzonego. Zmartwychwstanie jest gwarancją tego życia.

Jeśli chcemy uczestniczyć w darze Zmartwychwstania Chrystusa, być uczestnikami Jego chwalebnego życia, to musimy wniknąć w tajemnicę Jego Krzyża i Śmierci i to nie tylko w okresie Świąt Wielkanocnych, ale nieustannie w całym naszym życiu chrześcijańskim - poprzez modlitwę.

W tym roku , który jest obchodzony w Kościele jako Rok Rodziny - jest rzeczą ważną, aby w szczególny sposób pamiętać w modlitwie o rodzinie. Modlitwa zawsze sprawia, że Syn Boży jest pośród nas.

Niech Rok Rodziny stanie się powszechną i nieustanną modlitwą "Kościołów domowych" i całego Ludu Bożego! Niechaj w tej modlitwie znajdą swoje miejsce również rodziny zagrożone czy chwiejące się, również i te zniechęcone, rozbite lub znajdujące się w bardzo trudnych i "nieprawidłowych" sytuacjach. Trzeba, ażeby czuły się ogarnięte miłością i troską ze strony braci i sióstr.

Na radosne święta Wielkanocne, życzę Wszystkim obfitych łask Chrystusa Zmartwychwstałego; życzę, by niezachwiana wiara w Zmartwychwstanie Chrystusa i w nasze zmartwychwstanie, była naszą siłą w trwaniu przy Chrystusie i Jego Niepokalanej Matce - siłą która doprowadzi do zwycięstwa dobra nad złem.

Na pełne radości i pokoju przeżywanie Uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego z całego serca błogosławię

Bp Alexander KASZKIEWICZ
Ordynariusz Grodzieński

Grodno - Wielkanoc 1994 rok

Już biją dzwony od zarania
Radosne święto nam zwiastują -
Dzień Zwartwychwstania!

ŻYCZĘ POMYŚLNOŚCI

Szanowni Rodacy, członkowie naszego Związku!

Zbliżają się Święta Wielkanocne, związane z odnową życia, z darem danym nam od Boga. Wszyscy Polacy pielęgnujący narodową tradycję zasiądą za wielkanocnym stołem i będą dzielić się jajkiem - symbolem życia, symbolem trwania.

Zwracam się do Was drodzy Rodacy ze świątecznymi życzeniami zdrowia, radości i pomyślności w Waszych rodzinach, z życzeniami jedności i przyjaźni wśród nas Polaków.

Życzę wszystkim członkom naszego Związku wytrwałości w rozwijaniu świadomości na rzecz trwałości naszego języka, osiągnięć w rozwoju naszej kultury na Białorusi i pelęgnowania tradycji, tak bogatych i pięknych. Aby nasi dziadowie i pradziadowie nie musieli wstydzić się za nas, że zatraciliśmy to wszystko co nam przez pokolenia przekazali.

Abyśmy wspólnie podtrzymywali ten dorobek i razem działali na rzecz odnowy, na rzecz naszej tutaj obecności, byśmy byli zawsze jednomyślni w działaniu. Z okazji Świąt Wielkanocnych życzę Wam drodzy Rodacy zadowolenia z naszej wspólnej pracy, wiele wspaniałych osiągnięć w dziele tworzenia, rodzinnego szczęścia.

Prezes ZPB
Tadeusz GAWIN

Jan LECHOŃ

WIELKANOC

Drogą, wierzbą sadzoną wśród zielonej łąki,
Na której pierwsze jaskry żółcieją i mlecze
Pośród wierzb po kamieniach wąska struga ciecze,
A pod niebem wysoko śpiewają skowronki.
Wśród tej łąki wilgotnej od porannej rosy,
Drogą, którą co święto szli ludzie ze śpiewką,
Idzie sobie Pan Jezus wpółnagi i bosy
Z Wielkanocnej w przebitej dłoni chorągiewką.
Naprzeciw idzie chłopka. Ma kosy złociste,

Łowicka jej spodniczka i piękna zapaska.
Poznała Zbawiciela z świętego obrazka,
Upadła na kolana i krzyknęła:"Chryste!".
Bije głową o ziemię z serdeczną rozpaczą,
A Chrystus się pochylił nad klęczącym ciałem
I rzeknie: "Powiedz ludziom, niech więcej nie płaczą.
dwa dni leżałem w grobie
I dziś zwartwychwstałem".

CZAS ODRADZAJĄCEJ SIĘ NADZIEI

Święta Wielkanocne. Każdemu z nas różnie się kojarzą. Różne budzą wspomnienia. Różnie odciskają na duszy.

Coś jednak powoduje, że gdy Wielkanoc mamy już za sobą czujemy nie tylko zmęczenie.

Coś sprawia, że obfite spryskiwanie płynami czyszczącymi szyby w oknach, wszędobylski zapach pieczonych bab i ogólnie wzmożony ruch w portfelach towarzyszy w okresie przedwielkanocnym niemal wszystkim polskim rodzinom.

I tym, które rokrocznie nawiedzają w świątyniach symboliczne miejsca męki i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa, jak i tym, które czas świąteczny spędzają we własnym gronie, nie wychodząc poza obręb świeckiej tradycji.

Wielkanoc. "Najstarsze i najważniejsze święto w chrześcijańskim roku liturgicznym, poświęcone pamięci zmartwychwstania Chrystusa.

Święta poprzedza wielki post 40-dniowy, którego ostatni tydzień zwie się Wielkim Tygodniem..."- tyle Władysław Kopaliński.

Święta wielkanocne w miarę wrastania w tradycję chrześcijańską stawały się coraz bogatsze pod względem towarzyszących im obrzędów i zwyczajów.

Dzisiaj sporo obowiązujących jeszcze 100 lat temu "czynności" zaniechano lub kultywuje się je tylko w niektórych zakątkach kraju.

Niewielu dziś w Palmową Niedzielę połyka wierzbowe "kotki", by uchronić się w danym roku od chorób. Nikt już chyba w Wielki Piątek nie biczuje się wrzeszcząc wniebogłosy przed ołtarzem. Nikt nie wylewa do rynsztoka postnego żuru i nie wiesza na drzewie uprzykrzonego śledzia.

Każdy obchodzący te święta zasiada za stołem w wielkanocną niedzielę, by z najbliższymi spożyć uroczyste śniadanie.

Biesiada zaczyna się od dzielenia się ugotowanym na twardo jajkiem. Towarzyszą temu cicho szeptane życzenia zdrowia, szczęścia, pomyślności...

Dlaczego właśnie jajko?

Już starożytni widzieli w jaju symbol płodności, zdrowia i szczęścia.

Jajo było widocznym początkiem "stawiania się". Setki lat temu wielu wyobrażało sobie, że wszechświat w swoich prapoczątkach był olbrzymim jajem. Poganie używali jajo jako środka oczyszczenia i jako środka mającego zapewnie pomyślność w domu i w życiu rodzinnym.

Dla chrześcijaństwa jajo stało się symbolem odrodzenia, symbolem "wyższej egzystencji, w której dusza wyzwolona z grubej powłoki materii, podobna do kurczęcia, które opuściło ciemną skorupę jaja, cieszy się niebieskim światłem prawdziwego bytu".

Swoje znaczenie miało też poświęcenie jaj w Wielką Sobotę. W czasach, kiedy post obwarowany był surowymi zakazami, nie wolno było spożywać jaj. Poświęcenie ich miało zapobiegać niestrawnościom po tak dlugim okresie wyrzeczeń oraz wyjednać błogosławieństwo dla ciała i duszy.

Czegokolwiek symbolem jajo by było, nieodparcie kojarzy się dziś każdemu z początkiem życia.

Nie bez powodu święta wielkanocne przypadają właśnie na wiosnę.

Świat ożywa pod pierwszymi ostrymi płomieniami słońca. Tak, jak po nocy przychodzi dzień, tak po okresie zimowej martwoty, następuje wiosenne przebudzenie.

Pierwsze pąki na drzewach, pierwsze przebiśniegi czy krokusy na przydomowych grządkach, pierwsze naloty brzęczących pszczół...

"Zmartwychwstał Jezus"- trzykrotnie woła kapłan podczas Mszy rezurekcyjnej.

Wielkanoc to ostatni dzwonek dla ospałych i leniwych.

Jeden stanie przed lustrem, by ze smutkiem ująć w garść nowoprzybyły zwał tłuszczu. Inny otworzy kalendarz, by wpisać tam zamierzenia i cele na najbliższe miesiące.

W czym tkwi siła Wielkanocy?

Jakkolwiek o tym pachnącym szynką czy kiełbasą i przystrojonym pisankami święcie będziemy mówić, przepełnione jest ono radością i nadzieją.

Może stanowić istotną cezurę w kalendarzu każdego, kto zechce oderwać oczy od serwującej świąteczny program telewizji i przez chwilę popatrzeć w głąb siebie.

A nuż uda się nam przeżyć takie małe, osobiste "zwartwychwstanie".

Odrodzą się dawno zapomniane marzenia, z nową siłą przebudzi się stłumione uczucie...

Redaktor

AKTUALNOŚCI • FAKTY • WIADOMOŚCI

W lutym b. r. inflacja w republice wzrosła o 40 %. Przewiduje się, że w ciągu marca wzrośnie ona jeszcze o 50 %.

• • •

Ukazał się pierwszy tom "Encyklopedii historii Białorusi". Ogółem będzie wydane 6 tomów.

• • •

W Narodowym Muzeum Historii i Kultury Białorusi otwarto wystawę fotograficzną "Poznań, Budapeszt - 56", na której są eksponowane dokumentalne fotogramy, przedstawiające wypadki na Węgrzech i w Poznaniu w 1956 r.

• • •

W Kazimierzu nad Wisłą odbyła się międzynarodowa konferencja, na której omawiano sprawy dotyczące nowych podręczników historii Wielkiego Księstwa Litewskiego. Nad podręcznikami pracują zespoły naukowców Białorusi, Polski, Litwy i Ukrainy.

• • •

Jak donosi gazeta "Swaboda" w Molodecznie zmieniono nazwy 30 ulic. Była ulica Suworowa obecnie nosi nazwę Uszackiego, M. Ostrowskiego obecnie nazywa się K. Ostrożskiego (hetman WKL), ul. Lenina - Wielki Gościniec.

• • •

Rząd Białorusi przyjął uchwałę dotyczącą programu rozwoju środków łączności do 2000 roku.

• • •

15 marca Rada Najwyższa RB przyjęła w całości Nową Konstytucję RB i ogłosiła ten dzień dniem świątecznym.

• • •

Delegacja rządowa Białorusi zawarła w Moskwie umowę o dostawach gazu z Rosji. Cena tysiąca metrów sześciennych gazu od 1 stycznia b. r. zamiast 80 dolarów, jak dotychczas, będzie wynosić 50 dolarów.

• • •

W Krakowie spotykali się ministrowie spraw zagranicznych Polski i Rosji A. Olechowski i A. Kozyriew. Podpisano umowę o ochronie cmentarzy wojskowych na terytorium obu krajów.

• • •

4 miliardy dolarów kosztowały operacje pokojowe ONZ na świecie w 1993 r. Wykonywane one były przez 80 tysięcy żołnierzy w 18 regionach.

• • •

Sonda kosmiczna "Clementine", która wystartowała 25 stycznia z Kalifornii, przesłała na Ziemię pierwsze kolorowe zdjęcia Księżyca. Jakość ich została poprawiona przez komputer - są bardzo dokładne.

• • •

Jak twierdzi londyński "Sunday Times" Japonia posiada już wszystkie składniki potrzebne do produkcji bomby atomowej, a być może już ją zbudowała.

• • •

Władze amerykańskie zamierzają zainstalować 36 wyrzutni rakiet Patriot na terenie Korei Południowej.

UWAGA RODACY!

4 kwietnia b.r. o godz. 17 w Pałacu Włókniarzy(pl. Sowiecki) m.Grodna rozpocznie się impreza świąteczna. W programie: koncert zespołów polskich m. Grodna; wystawy pisanek; palm; pocztówek wielkanocnych; pieczywa świątecznego; zabawa. Serdecznie zapraszamy Rodaków.

Zarząd Miejski Oddziału ZPB m.Grodna.

PRZED DECYDUJĄCYM SPRAWDZIANEM

Jak wiadomo w tym roku na Białorusi powinny odbyć sie wybory prezydenta i parlamentu. Z tej okazji chciałbym podzielić się z wami niektórymi myślami. W obecnym parlamencie są posłowie niby to i Polacy (8 czy 10 osób), którzy przez 4 lata kadencji ani razu nie zabrali głosu w sprawach Polaków. A przecież jest o czym mówić: nauka języka ojczystego w szkołach, działalnośc ośrodków kulturalnych, sprawy własności kościelnych i wiele wiele innych.

Natomiast posłowie Rosjanie są bardzo aktywni. Weźmy chociażby ich reakcje na artykuł Z. Poźniaka, zamieszczony w "Narodnej Haziecie", dotyczący imperium rosyjskiego. Padły nawet propozycje by pozbawić lidera opozycji mandatu poselskiego, grożono mu sądem, a przecież w tym artykule była rzetelna prawda historyczna.

Czy chociażby jeden poseł - Polak zabrał głos w sprawie oszczerstw padających pod adresem żołnierzy AK w niektórych gazetach?

W polskim sejmie było posłów Białorusinów też niewielu, jednakże oni zawsze stawali w obronie swej mniejszości narodowej. Przykład godny naśladowania!

A więc w chwili obecnej w przededniu wyborów musimy powziąć decyzję, byśmy znów nie znaleźli się w takich samych warunkach jakie teraz mamy. Uważam, że wszyscy Polacy powinni przestrzegać dyscyplinę wyborczą. Każdy naród ma swych liderów politycznych, których słucha. My mamy prezesa ZPB, Radę Naczelną i Zarząd, zdanie których powinno być dla nas wskazówką do działania. Dlatego uważam, że w czasie kampanii wyborczej na łamach "Głosu znad Niemna" powinni wypowiedzieć się przywódcy Związku Polaków.

Natomiast my, szeregowi członkowie Związku powinniśmy, odrzucając własne ambicje, pomagać naszym liderom w ich mrówczej pracy ku odrodzeniu naszej tożsamości. W naszej historii jest wiele przypadków, kiedy to ambicje i właśnie one nie prowadziły do dobrego.

Przyszłe wybory powinny stać się sprawdzianem naszej jedności, naszej siły, żywotności naszej wspólnoty.

Jan GIENDZIEL
Międzyrzecze

Aktywnie pracuje na rzecz odrodzenia polskości w Słonimie pani Leonarda Rewkowska, którą miejscowi Polacy wybrali niedawno prezesem rejonowego oddziału ZPB. Fot. Michał ANISZCZENKO.

MIĘDZYNARODOWY ROK RODZINY

Niedawno w Sejmie RP odbyło się spotkanie Parlamentarnej Grupy Kobiet (PGK) z przedstawicielkami organizacji i środowisk kobiecych. Zagaiła obrady przewodnicząca PGK p. Barbara Łabuda. O przedsięwzięciach Grupy poinformowała wiceprzewodnicząca p. Danuta Waniek. Z propozycjami dotyczącymi działań lokalnych komitetów Międzynarodowego Roku Rodziny wystąpiła p. Dorota Kępka. Następnie odbyła się dyskusja.

Najważniejsze działania związane z obchodami Międzynarodowego Roku Rodziny będą skoncentrowane na poziomie lokalnym, regionalnym i ogólnonarodowym. Działania te będą wspierane przez system ONZ.

Rodzina stanowi komórkę dynamiczną, w której dokonuje się rozwój zarówno indywidualny jak i zespołowy. Postrzega się ją z trzech punktow widzenia:

1. Jako jednostkę biologiczną, w której członkowie są związani więzami krwi.

2. Jako jednostkę społeczeństwa, w skład której wchodzą osoby żyjące w jednym gospodarstwie domowym.

3. Rodzina to jednostka, w której są wyrażane osobiste odczucia, więzy emocjonalne i potrzeby jej członków. Z psychologicznego punktu widzenia dzieci, które opuściły dom, a także zmarli rodzice nadal są traktowani jako część rodziny.

Rodzina podlega różnorodnym naciskom zewnętrznym, które osłabiają jej zdolność do opieki nad jej członkami. Stąd ogromna rola społeczeństwa we wspieraniu rodziny w jej funkcjach. Celem Międzynarodowego Roku Rodziny jest zainicjowanie lokalnych, krajowych i międzynarodowych akcji na rzecz rodziny.

Mamy nadzieję, że i na łamach "Głosu" będą drukowane materiały związane z tą światową imprezą.

Maria SULIMA
Brześć - Warszawa

Pani Krystynie SOPOĆKO

naszej najukochańszej mamusi i babci z okazji 55 rocznicy urodzin naiserdeczniejsze życzenia zdrowia, długich lat życia, pomyślności, szczęścia rodzinnego i radości z dzieci i wnucząt życzą

Andrzej, Bożena, Mirek członkowie zespołu "Lechici" oraz mały Marianek.

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY

Piszę do Was po raz pierwszy, jestem stałą Waszą czytelniczką, prenumeruję wszystko, co się wydaje w języku polskim. Bardzo lubimy czytać z wnuczką, która chodzi do 6-ej klasy, świetnie czyta i pisze po polsku. Nauczyłam ją sama. Czekamy na Wasze gazety i kwartalnik "Magazyn Polski", jak w dziecinnych latach czekaliśmy na święta Wielkanocne. Jesteśmy Polakami, z czego jesteśmy dumni. Życzymy Wam zdrowia, szczęścia w życiu osobistym i owocnej pracy.

Droga Redakcjo! Mam do Was wielką prośbę: chciałabym za pośrednictwem gazety podziękować dobrym i miłym ludziom. W czasie letnich wakacji miała szczęście odpocząć i moja wnuczka Ola w Białymstoku, w bardzo miłej i gościnnej rodzinie u pani Łucji Kata. Za co jej serdeczne Bóg zapłać, a również Panu, który zorganizował ten miły odpoczynek dla dzieci z Postaw.

Irena TITOROWA
Postawy

INSTYTUT OJCÓW SZENSZTACKICH

międzynarodowa, maryjna wspólnota księży rzymskokatolickich przyjmie kandydatów na kapłanów.

Cel Instytutu - praca apostolska w swoim kraju rodzinnym oraz za granicą: prowadzenie rekolekcji i dni skupienia, działalność wydawnicza i naukowa, duszpasterstwo specjalistyczne i parafialne, misje, a także możliwość poświęcenia się życiu kontemplacyjnemu.

Prosimy pisać na adres: Instytut Ojców Szensztackich

O. Henryk Szymański
ul. Nowowiejska 12
05-410 Józefów 3
Polska

NIECH ŻYJE BAL...

W niedzielę 13 lutego zgodnie z tradycją sprawiliśmy zapusty. Odbyła się naprawdę niezapomniana polska zabawa. Zebrali się członkowie ZPB wraz z rodzinami. Wszyscy zebrani reprezentowali swoje zdolności twórcze, amatorskie, kulinarne.

Wielką przyjemność sprawili nam najmłodsi. Ania Miakszyło wykonała na pianinie utwory polskich kompozytorów, Halina Jenz wykonała polskie piosenki.

Dzięki posiadania "Śpiewników kresowych" mogliśmy wszyscy zaśpiewać każdą pieśń przy fachowym akompaniamencie p. Haliny Miakszyło. Pani Halina Siniakowa zrobiła miłą niespodziankę - każdy otrzymał jakieś żartobliwe zadanie do wyboru: wykonać taniec, recytować wiersz, zaśpiewać. Kombatanci wspominali młode lata, swój udział w walkach. Pan Edward Sapieżko, powszechnie znany kombatant, nie tylko recytował, lecz tym razem śpiewał pieśni, które ściskały za serce. W jego pieśniach - brzmiały własne przeżycia, ból, tragizm losu, niezłomność ducha i optymizm. Jego życiorys to żywa legenda. Pieśni partyzanckie śpiewali pp. Wacław Nakładowicz, Marian Bołtrusz, Maria Skawińska.

Nie brakowało wesołości. Zabawa - tak zabawa! Tańczyli wszyscy. Każdy postarał się o coś smacznego, panie częstowały obecnych smakołykami własnego wyrobu.

Niech ta wspaniała tradycja stanie się zalążkiem przyjaznej atmosfery, która zapanuje w przyszłości w Domu Polskim, budowa którego rozpocznie się już wkrótce. Niech ten Dom stanie się ogniskiem przyjaźni, miłości bliźniego i pięknych polskich tradycji. Niech skupia wszystkich ludzi dobrej woli w mieście, w którym Polacy stanowią prawie połowę mieszkańców.

A więc niech żyje bal!

Danuta KRUPICA
Lida

WIELKANOC

ŚWIĘTO NASZYCH PRZODKÓW

"Niedziela szósta wielkiego postu, nazwana Palmową albo Kwietniową , obchodzona zawsze po kościołach uroczyście na pamiątkę triumfalnego wjazdu Zbawiciela do Jerozolimy, poruszała żywo mieszkańców wszystkich Warszawy. W dniu tym po świątyniach poświęcone gałązki tak zwane palmowe, chociaż u nas były to gałązki wierzbowe lub z innych drzew, przystrojone polnemi kwiatami. Przy uroczystej procesyi, pobożni z takiemi palmami postępowali za celebrującym kapłanem. Wspaniały i poważny ten obchód, wywierał zawsze głębokie wrażenie. Tłumy, powracające z nabożeństwa, niosły tysiące takich palm, które w domu przechowywano starannie za świętemi obrazami, do następnego roku.

W Wielki Czwartek odbywał się obrzęd obmywania nóg starcom ubogim. Stanisław August sam dopełniał tej ceremonii, hojnie nagradzając dwunastu starców. Po nim w Katedrze św. Jana (u Fary) arcybiskup spełniał ten obrzęd, na pamiątkę, że Chrystus przy ostatniej wieczerzy, apostołom swoim nogi obmywał.

Od tej chwili milkły dzwony po kościołach a ich miejsce zastępowały grzechotki i klekotki drewniane. Pełne ich było po straganach, a uliczniki bili w nie i grzechotali, obiegając całe miasto.

Tymczasem po wszystkich domach, już od Wielkiego Poniedziałku, gospodynie niemałą pracą zajęte były w przygotowaniu pieczywa wielkanocnego. Co tu było zachodu, co troski, radości, gdy się udały baby placki i mazurki; smutku i płaczu, gdy nie wyrosły dobrze i straszny ukazał się zakalec!

W Wielki Piątek całe Stare Miasto, wraz z bocznymi ulicami wybiegało pod kościół Panny Maryi na Nowym Mieście, dla widzenia śmierci Judasza. Chłopcy od szewców , w towarzystwie pacholąt rybaków, dużą ze słomy lalkę, dziwacznie przystrojoną, wciągali na wysoką wieżę pomienionego kościoła: miała to być postać Judasza. Ztamtąd zrzucali ją na bruk wśród okrzyków przekleństwa, poczem bito kijami; gdy przywiązano do szyi duży kamień, gromadnie ciągniętą na sznurze, topiono w białych nurtach Wisły.

Przez Wielki Piątek I Wielką Sobotę obchodzono groby. Do najświetniej przystrojonych należał grób Zbawiciela w skromnym kościółku księży Kapucynów na Miodowej ulicy. Zakonnicy tego klasztoru, troskliwie hodowali kwiaty i zielone krzewy na ten cel głównie; to też mieli czem przybrać grób Chrystusa w bocznej kaplicy, która wyglądała jako ogród piękny.

Zachował się jeszcze starodawny obyczaj, że gdy po kościołach pogaszono wszystkie światło, wykrzesywano ogień, a po poświęceniu go na nowo zapalano świece i lampy; wielu mieszkańców Warszawy zapalili nim przyniesione świece woskowe, i chroniąc je od zagaszenia, przynosili do domu, zapalając nowym ogniem lampki przed obrazami świętych.

Kończył post wielki, wspaniały obchód Rezurekcji po wszystkich kościołach, który w tym okresie rozpoczynał się między 9 a 10 godziną wieczorem, i trwał do północka. Kiedy zabrzmiał wesoły śpiew Alleluja, zwiastujący zmartwychwstanie Zbawiciela, gdy kir żałobny ustąpił, gdy dzwony po milczeniu kilkudniowym uderzyły, radość serdeczna poruszała do głębi duszy wszystkich, załzawione oczy wznosiły się w niebiosa z podzięką, że każdy z obecnych doczekał tej pełnej majestatu chwili.

Stoły ze święconym już były w pogotowiu; oprócz ciasta, pomiędzy którem królowały baby szafrowane, i mazurki strojne, na środku stołu stał baranek z chorągiewką, z cukru . masła, lub z gipsu, jako godło tej uroczystości, a w około szynki, kiełbasy , jaja, prosięta pieczone, tuczone indyki i pieczyste w rozmaitym gatunku, przy dostatku wina, miodu, wódek i piwa. Wracający wszakże z rezurekcyi nieśmieli tknąć tej zastawy, bo dopiero nazajutrz w pierwszy dzień Wielkanocy, do niej przystępowali.

Przez trzy dni po Wielkiej Sobocie, odwiedzano się wzajemnie, winszując wesołego alleluja, i spożywając święcone. W poniedziałek jako w dzień dyngusu albo śmigusu, słychać było gwar i okrzyki wesołego śmiechu lub gniewu, bo oblewano panny i dziewczęta, wodą studzienną, albo też pachnącą. Zwyczaj ten zachowywano ściśle po wszystkich rodzinach, zacząwszy od dworku na powiślu, do kamienic w samym mieście".

K. W. Wójcicki: "Społeczność Warszawy w początkach naszego stulecia /1800 - 1830/", Warszawa 1877.

Ze zbiorów T. GRUSZCZYŃSKIEGO

SYMBOL ŻYCIA

We wszystkich kulturach, od zarania dziejów, jajko jest symbolem życia.

W starożytnym Egipcie jajko towarzyszyło bogu słońca Ra, w mitologii greckiej bogini płodności Afrodycie.

W filozofii indyjskiej jajo jest początkiem wszelkiego życia, wyłaniającego się z nicości.

Fiński epos z bohaterskich praczasów wywodzi początek wszechświata z sześciu jaj.

W kulturach wielu ludów jajo stało się podstawą magii leczniczej, zapobiegawczej oczyszczającej i ochraniającej człowieka przed złem.

Do niedawna jeszcze w Polsce rozpowszechniony był rytuał wylewania jajka. Znachorki od tej czynności rozpoczynały swoje magiczne zabiegi lecznicze. Kobiety wiejskie wylewały jajko nad chorym dzieckiem, żeby odpędzić "przestrach", będący w ich mniemaniu przyczyną choroby.

PISANKI

Na wielkonocnym stole nie może zabraknąć pisanki.

Zwyczaj malowania jaj od lat znany był w polskiej kulturze ludowej. Zaczynano je malować w Wielkim Tygodniu w czwartek i piątek.

Pisanki zdobiono najprzeróżniejszymi wzorami. Jajka były malowane w jabłuszka, łopatki, serduszka, dzwoneczki, drabinki, wiatraczki. W zależności od regionu.

Przy malowaniu posługiwano się różnymi technikami. Nanoszono wzory woskiem, a potem gotowano w barwnym wywarze. Najczęściej z suchych łusek cebuli. Bądź też wcześniej barwiono jajko, a potem wyskrobywano wzory.

Jajka zdobiły przede wszystkim kobiety. W niektórych regionach Polski, wielkotygodniowe malowanie było otoczone tajemnicą. "Piszczące" kobiety zamykały się w izbie, do której wstęp był zabroniony. Odnosiło się to szczególnie do mężczyzn. Jeśli któryś przypadkiem bądź podstępem wszedł do izby, trzeba było rzucić za siebie szczyptę soli lub splunąć, by oczyścić kraszone jajo i przybory do pisania.

Malowane jajka rozdawano najbliższym i obdarzano nimi odwiedzających. Otrzymać od kogoś dar w takiej postaci oznaczało cieszyć się jego życzliwością.

Dzisiaj te zwyczaje zanikły, do symboliki nie przywiązuje się większej wagi. Pisanki pozostały jako ozdoba świątecznego stołu i wspaniały rodzaj sztuki ludowej.

JAJO TO JEST TO!

Kształtem zbliżone niemal do ideału - koła. Ale i tak nikt nie kwestionuje piękna jego kształtu. A zawartość. Przede wszystkim proteiny: albumina, globulina i owowitalina i przede wszystkim witaminy. Grupa B, A, D, E, K oraz PP, a także dobrze przyswajalne fosfor, wapń, żelazo. Zawiera również lekko strawne tłuszcze.

Nippozorne jajo zawiera również substancje organiczne i mineralne - potas, magnez, siarkę, miedź, karotenoidy, enzymy. Ten skład jajka tłumaczy jego wysoką wartość odżywczą. Dwa jaja kurze (100g) dostarczają 140 kcal co zastępuje pod względem odżywczym wartość 100 g mięsa.

Ale jajo nierówne. Największe [illegible] do strusia i waży 1400 g, najmniejsze do kolibra - 0,5 g. To najbardziej nas intetresujące jest "dziełem"... kury i waży ok. 60 g. Zawartość jest chroniona przez skorupkę, z pozoru kruchą i nietrwałą. W jaju kurzym skorupa stanowi około 12 procent całego ciężaru. Największa jej część, jeśli chodzi o skład chemiczny, to składniki nieorganiczne - aż 95 %, ponadto woda - 1,6 %, białko - 3,3 %. Grubość skorupki jest niewielka - od 0,2 do 0,5 milimetra.

Pod mikroskopem widoczne są liczne kanaliki (kilka tysięcy), przez które odbywa się niezbędna wymiana gazów otoczenia z wnętrzem jaja. Powierzchnia skorupki pokryta jest cienką warstwą substancji białkowych, która zabezpiecza wnetrze przed zbyt szybkim parowaniem wody oraz zakażeniem drobnoustrojami. Pod mikroskopem można również stwierdzić, że w przekroju skorupka jaja składa się aż z pięciu warstw. W tej sytuacji jasna staje się wytrwałość skorupki. Do zgniecenia jaja (wzdłuż osi) potrzeba aż 4 kilogramów! Takiej siły musi zatem użyć pisklę, które tłukąc dziobem w skorupkę od wewnętrz wyzwala się z bezpiecznej kryjówki.

Walory gastronomiczne jaja są od wieków doceniane przez ludzi na całym świecie. Jajo to również symbol i przedmiot rozważań filozofów. Jako symbol powtarzania się życia, jajo wyobraża zwycięstwo wiosny i Słońca w walce z zimą i nocą w okresie wiosennego przesilenia.

Jajem - ugotowanym na twardo - będziemy spełniać wielkanocne życzenia. A zatem wesołego jajka!

"NIE LIŻ WAŁKA, BO BĘDZIESZ MIAŁA ŁYSEGO MĘŻA"

WIELKANOCNA IMPREZA

Przedświąteczna krzątanina: sprzątanie, zakupy, pieczenie, gotowanie. Co roku powtarzamy ten sam rytuał. Padamy ze zmęczenia i z utęsknieniem oczekujemy świątecznego dnia, żeby wreszcie odpocząć.

Jakże innego wymiaru nabiera ta krzątanina, kiedy wraca się wspomnieniami do odległych, dziecięcych lat.

Pierwszą zapowiedzią, że to już niedługo, było rozbieranie zagaty. Co to takiego? W czasach mojego dzieciństwa, domy murowane były na wsi rzadkością. Drewniane - trzeba było na zimę ocieplać. Okładało się ściany słomą, zeschłymi liśćmi lub plewami. Z nastaniem wiosny zagatę się rozbierało. Potem odbywało się dokładne sprzątanie obejścia - grabienie i wymiatanie śmieci, a następnie - bielenie domu; najpierw izb, potem całego domu na zewnątrz. Na święta dom musiał być piękny, choćby był ubogi.

Każdy członek rodziny miał swój udział w tych pracach. Do mnie i siostry należało sprzątanie podwórka. Dzieliliśmy sprawiedliwie teren po połowie. Po zakończeniu tych niezbyt lubianych zajęć przychodził czas znacznie przyjemniejszy i dla dzieci - frapujący.

Przyciągał kuszący zapach przygotowywanych wędzonek. Czatowało się przy wędzarce, żeby ugryźć choć kawałeczek ciepłej jeszcze kiełbasy. A pieczenie ciast...Ileż uciechy sprawiało podkradanie bakalii, wylizywanie kręconych mas - i obowiązkowo - wałka po utarciu maka czy sera. W prawdzie mama ostrzegała: "nie liż wałka, bo będziesz miała łysego męża", ale wałek był bliski i smaczny, a mąż jeszcze bardzo daleki.

* * *

Najważniejszy był jednak Wielki Piątek. W ten dzień - jak pamiętam - zawsze pisało się pisanki.

W niedalekim sąsiedztwie mieszkała babcia Marianna. Spod jej ręki wychodziły istne cuda. Na naszych - okrągłych ze zdumienia oczach - pokrywała jajka wiatraczkami, gałązkami, drabinkami, krateczkami, koszyczkami. W ciągu dnia potrafiła ozdobić kilkadziesiąt jaj i nie zdarzało się , aby były wśród nich dwa o takich samych wzorach.

Zdobienie jaj , to był cały rytuał: dokładne mycie i suszenie jajek, przygotowywanie radełek do pisania, topienie wosku nad płonącą świecą. Maleńka, ciemna izdebka babci była przesycona dymem i zapachem topionego wosku.

To pisankowe misterium trwało od rana do późnego wieczora.

* * *

Wielka Sobota to był dzień święcenia. Z wyszykowanym koszyczkiem, ozdobionym zielonymi gałązkami barwinka wędrowało się na miejsce zbiórki, gdzie czekało się na przyjazd księdza. W dużej, metalowej balii przygotowana była woda do poświęcenia. Po odprawieniu modłów, poświęceniu przyniesionego w koszykach jadła oraz wody - nabierało się jej w przyniesione ze sobą buteleczki.

* * *

Dzisiaj z nostalgią wspominam tamte odległe czasy, gdy wszystko wydawało się takie cudownie proste.

I chciałoby się pobyć choć chwilę, choć trochę w tamtej krainie beztroski...

Czesława KWIATOSZ

STRONA LITERACKA

Helena DUNIN

DZIECINNE ŚWIĘCONE

Pamiętam moje dawne dziecinne święcone...
Stolik taki malutki, na nim w zwartym rzędzie
Na srebrnych talerzykach slicznie ułożone
Przeróżne smakołyki tak, jak bywa wszędzie.
Talerzyki ze srebrnej tekturki zrobione,
Specjały z marcepanu, lecz jakże dokładnie!
Szynka, indyk, prosiaczek, co jajko czerwone
W pyszczku trzyma, kiełbasa, zwinięta tak ładnie.
Dalej talerz pisanek, i ser z kminkiem białym,
I rzeżucha, i chlebek, co aż pachnie prawie,
I dwie pełne karafki, i na tacce małej
Kropidełko maleńkie w błękitnej oprawie.
W pośrodku - baranek , biały, kędzierzawy,
Z chorągiewką czerwoną, z oczkami czarnymi.
I hiacencik z bibułki, skryty niemal w trawie
Co wyrosła w doniczce z słodkiej z cukru ziemi...
Jakże to było dawno!Lecz jakże pamięta
Serce te czasy jasne, złote i radosne,
Te dziecinne, kochane, upragnione święta.
Pachnące hiacentami, wróżące już wiosnę.
I ten stolik maleńki, taki kolorowy,
Co był szczytem dziecięcych, niewybrednych marzeń...
...Zda się, że wczoraj było... z mgły czasu różowej
Jak żywy czar powstaje tamtych dawnych wrażeń...

Jan KASPROWICZ

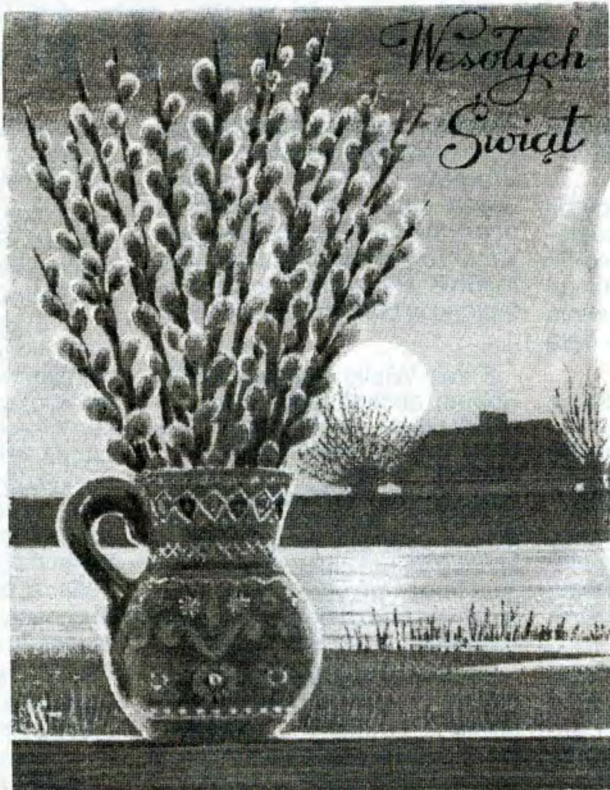
W ŚWIĘTĄ ALLELUJĘ
(FRAGMENT)

Wstał Pan Jezus z martwych
Po trzydniowej męce,
Chodzi po wsi naszej
z chorągiewką w ręce.
Powiewa nią, wyśpiewuje
swoją Alleluję.
Po podwórkach pieją
Poranne koguty,
Chodzi Jezus z kajdan
Śmiertelnych rozkuty.
Chorągiewką wymachuje
Nucąc Alleluje.
Szczęśliwy, kto pierwszy
zerwie się dziś z łóżka,
Owies mu wyrośnie
gęsty jak poduszka,
Niechże każdy wyśpiewuje
Swoją Alleluję!

Ewa SKARŻYŃSKA

WIELKANOCNY STÓŁ

Nasz stół wielkanocny
haftowany w kwiaty.
W borówkowej zieleni
listeczków skrzydlatych
lukrowana baba
rozpycha się na nim,
a przy babie -
mazurem w owoce przybrany.
Palmy - pachną jak łąka
w samym środku lata.
Siada mama przy stole,
a przy mamie - tata.
I my.
Wiosna na nas
zza firanek zerka,
a pstrokate pisanki
chcą tańczyć oberka.
Wpuśćmy wiosnę.
Niech słońcem
zabłyśnie nad stołem
w wielkanocne świętowanie
jak wiosna wesołe!

Maria Konopnicka

JUTRO BĘDZIE WIELKANOC

Jutro będzie Wielkanoc,
Babki w piec już wsadzone,
Gotują się kiełbasy,
I mieć będziemy święcone!
Najpierw obrus bielutki
Mama na stół położy,
Na nim stanie w pośrodku
Ten Baranek, ten Boży.
Chorągiewka czerwona,
A zaś kijek złocony,
Babka jedna i druga
Z każdej będzie stać strony.
Potem szynka ogromna,
W niej borówka zatknięta,
Na znak, że to radosne
I wiosenne są święta.
Mama wczoraj kupiła
Pęk borówek świeżuchny...
Placki będą jak drużby,
A zaś babki jak druchny !
Obok będzie kiełbasa
Na okrągłym półmisku,
I prosiątko pieczone,
Co jajeczko ma w pysku.
Jakiem będzie się dzielić
Wszyscy w domu z kolei,
Życzyć sobie pociechy,
Życzyć sobie nadziei.
A na boku stać będzie
W kubku woda święcona
I kropidło z wstążeczką
Od sąsiada Szymona.
Z rana przyjdzie ksiądz proboszcz
I poświęci stół cały,
Domek także pokropi,
By się dzieci chowały.
Gdzie tam padnie, to padnie.

Po okienku, po ścianie...
Ej, , zobaczysz, Stasieńku,
I tobie się dostanie!
Tak się zrobi wesoło,
Tak słoneczko zaświeci -
Ach, już nie ma, powiadam,.
Jak Wielkanoc dla dzieci!

Paweł HEJNTSCH

WIELKANOCNE MISTERIUM

Szły kobiety do grobu
i szukały sposobu:
"jak ten kamień
wielki odwalić?"
Ale był odwalony,
więc uciekły strwożone:
"Dokąd Pana naszego zabrali?"
Biegli razem Piotr z Janem,
aż w owym słońcu rannym
blask ich olśnił nad grobem otwartym.
Gdy do wnętrza zajrzeli,
tylko całun się bielił.
tylko chusta.
Bo powstał już z martwych.

Antoni GOŁUBIEW

PALMY KOLOROWE
(FRAGMENT)

Biją dzwony na Palmową Niedzielę
i miasto się rozwesela,
wielkie, ciężkie krople metalu
na czerwone dachy spadają.
Biją dzwony z wież wysokich i malutkich
sygnaturek, jak z dziobków ptasich,
idą, idą ludzie ulicami,
by pomodlić się w białym kościele.
A pod bramą z ornamentami, z gzymsami
siedzą stare, przekurczone babule
i sprzedają palme kolorowe,
ręce mają pomarszczone i oczy załzawione.
A u góry wciąż dzwony,
a na niebie wciąż słońce,
wiatr biega szerokimi ulicami
i dziwuje się, że niedziela i palmy.

Bronisława PAWLUĆ

WIELKANOC

Już się ziemia ze snu budzi,
Biją dzwony od zarania,
Bo się zbliża dziś do ludzi
Chrystus, w Chwale Zwartwychwstania.
W duchu wiary i wyznania
Które człowiek w sercu żywi
Dajmy serca na spotkanie,
Bo zmartwychwstał Pan prawdziwie!
Dziś już złoty promyk słonka
W szatę wiosny świat owija,
A w podniebiu pieśń skowronka
Chwali Pana! Ziemi sprzyja.
W dzień chwalebny, w dzień Miłości
Niech się serce nasze zbudzi.
Pozna szczęście tej radości,
Którą Chrystus dał dla ludzi!
W ten poranek święty, cichy,
Grób się Pański, kwieciem kwieci,
Wonne chylą się kielichy.
Niech że duch ku Niebu leci...
I niech świat opuści trwoga,
Co tak ludzkość dziś nurtuje.
Bo nad światem uśmiech Boga
Jego Miłość. Alleluja!
Biją dzwony od zarania...
Mija dwa tysiące lat,
Gdy przez swoje Zwartwychwstanie
Chrystus Pan zwyciężył świat!

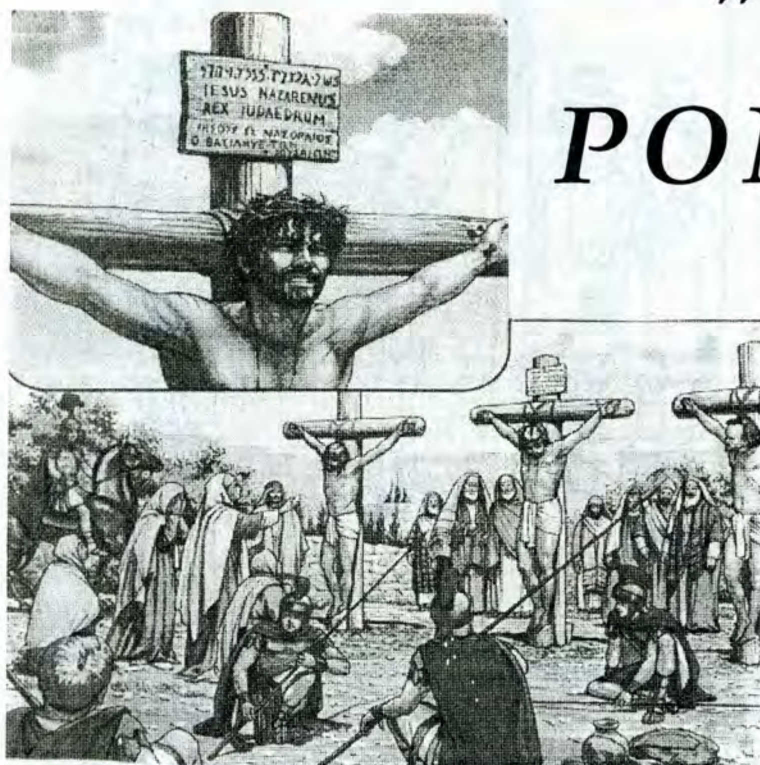
W OGRÓJCU

Kiedyś w Oliwnym ustroniu
Samotny modlił się człowiek.
Splecione podnosił dłonie -
Nie prosił , nie błagał o nić.
Tylko w najgłębszej pokorze
Wśród nocnej, zmrocznej ciszy
Oddawał się woli Bożej
Wiedząc, że Bóg, go słyszy.
On widział "kielich goryczy"
Wiedział, że męka go czeka,
Krzyżową drogę zaliczał,
Dla odkupienia człowieka!
On Bóg, co wiele dać może
Oddaje nam , życie swoje,
On, Chrystus, jako Syn Boży
Powtarza: "Bądź wola Twoja".
Niechże się Człowiek nie trwoży,
Do złości zawsze tak skory,
I w Bogu nadzieje złoży,
Na meży serce - pokory.

CZŁOWIEK I WIARA

"UMĘCZON POD PONCKIM PIŁATEM"

Był piątek, prawdopodobnie 7 kwietnia 783 roku od założenia Rzymu, za panowania rzymskiego cesarza Tyberiusza. Do budynku pretorium w Jerozolimie, w którym przebywał właśnie na czas świąt paschalnych namiestnik prowincji Poncjusz Piłat, zbliżał się tłum, prowadzący związanego człowieka.

"Teraz całe ich zgromadzenie powstało i poprowadzili go przed Piłata. Tam zaczęli oskarżać Go: twierdziliśmy, że ten człowiek podburza nasz naród, że odwodzi od płacenia podatków Cezarowi i że siebie podaje za Mesjasza - Króla" Łk. 23, 1-2.

Tak rozpoczął się proces Jezusa przed Ponckim Piłatem. Przyjrzyjmy się okolicznościom, w jakich się odbywał. Sędzią był (Markus?) Pontiusz Pilatus, pełniący od 26 r. n.e. funkcje cesarskiego prokuratora oraz prefekta rzymskiej wówczas prowincji - Judei. Prowincja ta podlegała rzymskiemu cesarowi i rzymskiemu prawu. W szczegółach sytuacja była bardziej zróżnicowana, bowiem Rzymianie z reguły utrzymywali na terenie prowincji, włączonym do imperium, miejscową administrację, lokalne prawa oraz sądownictwo przynajmniej w drobnych sprawach. Nie wtrącali się też do lokalnych kultów i religii. Dla siebie zachowywali jurysdykcję w sprawach ważnych, dotyczących państwa rzymskiego. Rezerwowali też sobie prawo orzekania i wykonywania kary śmierci. Dodać do tego trzeba, że mieszkańcy prowincji - poprzez włączenie jej do imperium rzymskiego - nie stawali się obywatelami rzymskimi. Nie był też takim obywatelem oskarżony Jezus - z pochodzenia Judejczyk, z zamieszkania Galilejczyk. Jako mieszkaniec prowincji rzymskiej podlegał jednak rzymskiej władzy i cesarskiemu sądowi.

Oskarżycielami w procesie Juzusa przed Piłatem byli wysocy kapłani żydowscy oraz najstarsi członkowie najwyższej rady żydowskiej - Sanhedrynu. Mieli oni za sobą już orzeczenie tegoż Sanhedrynu, skazujące Jezusa na śmierć za religijne bluźnierstwo.

"... Najwyższy kapłan zapytał Go ponownie: Czy Ty jesteś Mesjasz, Syn Błogosławionego? Jezus odpowiedział: Ja jestem. Ujrzycie Syna Człowieczego, siedzącego po prawicy Wszechmocnego i nadchodzącego z obłokami niebieskimi. Wówczas najwyższy kapłan rozdarł swoje szaty i rzekł: No cóż nam jeszcze potrzeba świadków? Słyszeliście bluźnierstwo. Cóż wam się zdaje? Oni zaś wszyscy wydali wyrok, że jest winien śmierci". Mk 14, 61-64.

Postępowanie przed Sanhedrynem budzi wiele wątpliwości w szczegółach, m.in. z punktu widzenia prawa procesowego i nie będziemy w nie tutaj wnikać. Warto natomiast zatrzymać się przy kwestii, dlaczego właściwie Jezus, już zasądzony przez żydowską radę na śmierć, został przekazany Poncjuszowi Piłatowi? Jako pierwsza nasuwa się łatwo odpowiedź, że prawo nakazania ekzekucji dla wykonania wyroku śmierci miał przecież tylko rzymski namiestnik, a więc Piłat. Wtedy jednak postępowanie przed nim nie byłoby procesem karnym, zakończonym wyrokiem, a jedynie postępowaniem wykonawczym - nakazaniem ekzekucji na podstawie wyroku sądu żydowskiego.

Pewności co do uzyskania takiej decyzji Żydzi jednak mieć nie mogli, albowiem samo bluźnierstwo - jako przestępstwo religijne - dla Rzymian było bez znaczenia. Z reguły nie mieszali się też oni do spraw miejscowej religii. Dla skazania Jezusa potrzebny był więc proces przed rzymską władzą.

Czy nie mogli zatem Żydzi od razu, bez postępowania przed Sanhedrynem, przekazać sprawy Piłatowi i przerzucić w ten sposób odpowiedzialność tylko na Rzymian? Zapewne mogliby, ale zachowali przecież nadal prawo i własne sądownictwo. W ramach tej samorządności oraz w poczuciu narodowej i religijnej jedności, chcieli osądzić Jezusa przede wszystkim według swego prawa: "My mamy Prawo, a według Prawa powinien On umrzeć, bo sam siebie uczynił Synem Bożym" (św. Jan 19,7.)

Ustawy żydowskie i przestępstwo religijne nie były jednak dla Piłata wystarczającą podstawą prawną do przeprowadzenia procesu.

Potrzebne było nowe oskarżenie i z takim właśnie zwracają się Żydzi do Piłata, mówiąc, że Jezus podburza naród, odmawia od płacenia podatków cesarzowi, ogłasza się królem. Zarzucane w ten sposób Jezusowi przestępstwo traci charakter religijny, a staje się przestępstwem politycznym. Ogłaszanie się królem, podburzanie ludzi czy nawoływanie do sprzeciwu wobec cesarskich zarządzeń podatkowych - oznaczało już naruszenie przepisów ustawy o majestacie władzy i, w rezultacie, było przestępstwem według prawa rzymskiego. Oskarżenie więc i cały proces nabierają charakteru politycznego, dotyczącego państwa rzymskiego i cesarskiej władzy.

Piłat zna już oskarżenie i powiniem przeprowadzić proces. Obrońcy nie było. W postępowaniu dowodowym najważniejsze - i wystarczające - było przyznanie się oskarżonego.

"Piłat zapytał Go: Czy ty jesteś królem żydowskim? Odpowiedział mu: tak. Ja nim jestem". (Mk 15,2.)

Oświadczenie takie wystarczyło do wydania wyroku skazującego. Wiedział, że powodem oskarżenia są wewnętrzne sprawy Żydów, które wmawia mu się jako sprawę przeciw Rzymowi. Próbuje dlatego odsunąć ją od siebie.

"Piłat więc rzekł do nich: Weźcie wy i osądźcie według swego prawa". (Jan 18,31.)

Żydzi jednak powołują się na brak prawa stosowania kary śmierci bez zgody rzymskiej władzy: "Nam nie wolno nikogo zabić". W obliczu tego argumentu Piłat szuka innego wyjścia.

Działalność Jezusa miała miejsce również w Galilei, on sam zaś znany był jako "Nazarejczyk" - z miasta Nazaret w Galilei. Powstaje tu ciekawy problem karny, a mianowicie problem właściwości sądu: według miejsca pochodzenia i miejsca popełnienia przestępstwa właściwy byłby sąd w Judei; według zamieszkania w Galilei. Przekazuje więc Piłat sprawę do Heroda Antopasa, zarządcy Galilei, przebywającego zresztą wówczas również w Jerozolimie. Ten jednak - po przesłuchaniu - odsyła Jezusa z powrotem do Piłata. Miał do tego kilka powodów. Po pierwsze: Piłat rozpoczął już proces i Herod nie chciał wchodzić w jego kompetencję. Ponadto oskarżenie brzmiało "ogłasza się królem Judejczyków", więc merytorycznie sprawa należała do miasteczka Judei. Wreszcie: Herodes Antopas był urzędnikiem żydowskim i musiał respektować orzeczenie Sanhedrynu. Nie mógł więc - i nie chciał - wypowiadać się ponownie w tej sprawie. Wytworzyła się w rezultacie trudna dla Piłata sytuacja: z jednej strony usiłuje on znaleźć kompromisowe przynajmniej wyjście; z drugiej - naciska go tłum żydowski, domagający się ukrzyżowania Juzusa.

Piłat podejmuje kolejną próbę rozwiązania konfliktu, tym razem skierowaną na ułaskawienie Chrystusa. Sięga do znanego także rzymianom prawa utworzenia oskarżonego. Proponuje wybór: Jezus lub Barabasz, tłum jednak naciska na uwolnienie Barabasza, a ukrzyżowanie - Jezusa. Piłat znajduje się w niezręcznej sytuacji, w którą zresztą wpędził się sam, pertraktując z tłumem. Ten zaś, widząc niezdecydowanie Piłata, sięga ponownie - tak jak w oskarżeniu - po argumenty polityczne.

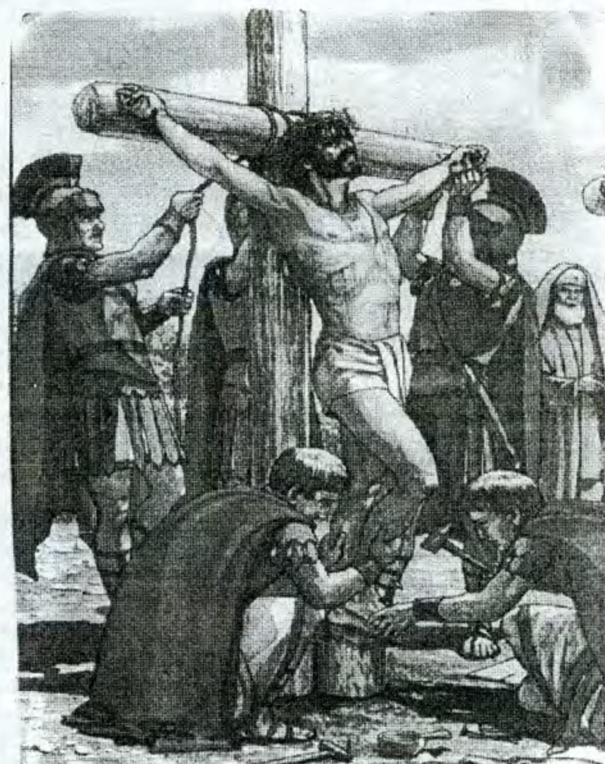
"... Żydzi jednak zawołali: jeżeli Go uwolnisz, nie jesteś przyjacielem Cezara. Każdy, kto się czyni Królem, sprzeciwia się Cezarowi. (...) Piłat rzekł do nich: Czyż króla waszego mam ukrzyżować? Odpowiedzieli arcykapłani: Poza Cezarem nie mamy króla". (Jan 19,12;15.)

Nacisk opinii publicznej i szantaż polityczny był zjawiskiem dobrze znanym już w starożytności. Ulegali mu często również rzymscy urzędnicy prowincjonalni dla zachowania spokoju i utrzymania władzy. Poddaje mu się również Piłat. Nie chce przecież narazić się na denuncjację przed cesarzem i oskarżenie o niedopełnienie obowiązków wobec państwa rzymskiego. Symbolicznym gestem, zgodnym zresztą z antycznymi zwyczajami, umywa ręce.

Czas na wyrok. Ale przedtem Piłat nakazuje ubiczowanie Jezusa. Chłosta poprzedzała często u Rzymian właściwą karę śmierci, ale w decyzji Piłata można widzieć jeszcze jedną próbę innego zakończenia całej sprawy. Prawdopodobnie sądzi on, że tłum usatysfakcjonuje się chłostą i pozwoli na wypuszczenie oskarżonego.

"Zapytał ich po raz trzeci: Cóż On złego uczynił? Nie znalazłem w Nim nic zasługującego na śmierć. Każę go więc wychłostać i uwolnię". (Łk. 23,22.)

Być może wyszydzenie Jezusa miało również na celu obniżenie emocji tłumu i jego "rozbrojenie". Piłat był jednak marnym psychologiem i skutek jego działań był odwrotny: tłum wzmaga nacisk.

Zasiada więc Poncjusz Piłat na krześle sędziego i ogłasza wyrok, zapewnie zwyczajową formułą: pójdziesz na krzyż. Odwołania w procesie rzymskim z zasady nie było. Nie mógłby się też Jezus zwrócić do cesarza, gdyż nie był obywatelem rzymskim; z tego samego powodu za przestępstwo przeciwko państwu rzymskiemu mógł być skazany na jedną tylko karę śmierci. Sposób jej wykonania (ukrzyżowanie) oraz natychmiastowa ekzekucja również odpowiadają rzymskiemu prawu karnemu. W jego świetle był to zwyczajny proces, jakich wiele. A jednak z czasem - chociaż sam trwał kilka godzin - okazał się ów proces najbardziej spornym, brzemiennym w następstwa i "najdłuższym procesem w historii świata". Oto w grudniu 1949 r. grupa teologów chrześcijańskich zwróciła się do Najwyższego Trybunału w Izraelu z prośbą o wzmocnienie procesu przeciw Jezusowi z Nazaretu.

"W odpowiedzi Trybunał stwierdził, że skąpy materiał historyczny nie potwierdza założenia, iż chodziło w tym wypadku o proces żydowski, jednoznacznie natomiast dowodzi, że był to proces przed rzymskim sądem wojskowym, toczący się w trybie doraźnym. Z tego względu sędziowie z Jerozolimy uznali się za niekompetentnych i poradzili teologom, by zechcieli się zwrócić do włoskiego wymiaru sprawiedliwości w Rzymie, który może - jako legalny kontynuator dzieła Poncjusza Piłata - będzie w stanie im pomóc".

Wznowienia procesu przed rzymskim sądem nie było.

Marek KURYŁOWICZ

SWIĄTECZNE TRADYCJE

Zajączek czy jajeczko?

Wielkanoc to święta wiosenne. Kojarzą się z budzącą się do życia przyrodą i wszystkimi jej symbolami- malowanymi jajkami, zajączkami, barankami, kurczaczkami i palmami.

Dzieci najbardziej czekają na wielkanocnego zajączka, który przynosi im jajka i czekoladowe słodycze. Dawniej zajączki nie były tak popularne a jajka przynosiła kukułka, bocian, kogut, a nawet lis. Ponieważ jednak zając ze wszystkich zwierząt najwcześniej wiosną ma potomstwo, zwyciężył jako najwłaściwszy symbol.

W Niemczech, Holandii, Belgii i innych krajach niemieckojęzycznych do wielce pielęgnowanej tradycji należy poszukiwanie przez dzieci czekoladowych jajek i zajączków ułożonych w ozdobnych gniazdkach. Są one wcześniej ukryte przez rodziców, zwykle gdzieś w ogródkach.

We Francji zajączkom towarzyszą dzwoneczki, a jajka oprócz czekoladowych są jeszcze marcepanowe.

Nie ma jednak Wielkanocy bez jajek. Na całym świecie jest ono najpowszechniej uznawanym symbolem odradzającego się życia. Już w zamierzchłych czasach jajko - chrześcijański symbol zwartwychwstania - było oznaką siły i płodności. Uważano je za specjał Wielkanocny (w czasie postu spożywanie jaj było zakazane), ale także obdarowywano się nimi a nawet grano, próbując, które jajo jest mocniejsze. Zwyczaj ten przetrwał do dziś.

Do dziś też starannie kultywowaną tradycją jest zdobienie jaj. Kiedyś malowano je wyłącznie na czerwone -kolor życia i krwi Chrystusa. Podobno właśnie czerwone pisanki posiadały magiczne właściwości i bardzo skutecznie pomagały w sprawach sercowych. Dziś wielkanocne pisanki mają niezliczoną ilość wzorów i bywają bardzo kolorowe.

Termin obchodzenia świąt Wielkiej Nocy w pierwszą niedzielę po pierwszej, wiosennej pełni księżyca tj. między 22 marca a 25 kwietnia, został ustalony na soborze nicejskim już w 325 roku. Tak więc prastara tradycja obrosła najróżniejszymi obyczajami Wielkiego Tygodnia poprzedzającego Wielkanoc, który miał swój tradycyjny obrządek.

Jadło przygotowywano starannie i w dużej obfitości. Np. w XVII w. na dworze magnackim wojewody Sapiehy z Dereczyna pieczono 12 jeleni - tyle ile miesięcy w roku, 52 ciasta - ile tygodni, 365 babek - ile dni, 8760 kwart miodu - tyle ile godzin w roku

Dzisiejsze wielkanocne przysmaki zbytnio nie odbiegają od tradycyjnych, tyle że obfitość jest zdecydowanie mniejsza.

W innych krajach, podobnie jak u nas, chrześcijańskie obrzędy splatają się z pogańskimi symbolami tworząc specyficzną tradycję tego święta.

Wielkanoc w Hiszpanii, to czas wielkich procesji odbywających Drogą Krzyżową z figurami naturalnej wielkości. W Wielką Niedzielę w atmosferze radości świętujący palą kukłę przedstawiającą Judasza.

W Rzymie papieskie błogosławieństwo "urbi et orbi", sciąga na plac św. Piotra tysiące wiernych i turystów z całego świata. Dziewczęta w ludowych strojach rozdają pielgrzymom kwiaty na pamiątkę.

W Izraelu obchodzi się zarówno żydowskie święto Paschy jak i chrześcijańską Wielkanoc. Pielgrzymi przybyli z krajów chrześcijańskich w Wielkim Tygodniu odbywają Drogą Krzyżową historyczną trasą w Jerozolimie.

W Grecji święta obchodzi się wg porządku grecko-prawosławnego. O północy odprawiana jest Msza w intencji zmartwychwstania, na święta przygotowywane są specjalne placuszki, chleb wielkanocny, jajka pomalowane na czerwone i zupa z jagnięcia" maghiritsa".

W Finlandii wielkanocne ozdoby przygotowuję się w tradycyjnych kolorach wiosny - zielonym i żółtym. W krajach skandynawskich, w myśl starego zwyczaju w przeddzień Wielkiej Nocy odwiedzają domy małe, przebrane "czarownice" witane śmiechem i słodyczami.

W Australii i Nowej Zelandii wypieka się na Wielkanoc słodkie bułeczki z rodzynkami i cynamonem z białym krzyżem z cukru na wierzchu, przypominającym o męce Chrystusa.

W Stanach Zjednoczonych będących krajem wielu narodowości, kultury, religii każdy obchodzi święta wg tradycji jaką przywieźli niegdyś jego przodkowie. Podobnie jest w Afryce tyle, że wielkanocnym gościom wręcza się malowane strusie jaja.

Wszędzie na świecie niezależnie od obrzędów, świętom Wielkiej Nocy towarzyszy nastrój radości, specyficzne przysmaki, a zwłaszcza czekoladowe jaja i zające. Objadając się nimi w święta, pamiętamy o umiarze.

– Jak to, przyszliście do nas na śniadanie wielkanocne? To przecież my mieliśmy przyjść do was!

Wielkanocne swawole "DAJCIE JAJE" czyli śmigus, dyngus oblewanka

Nawet etnografowie mają kłopoty z dokładnym umiejscowieniem w czasie początków tego obyczaju na polskich ziemiach. Już w 1420 r. księża zabraniali hołdowania temu "pogańskiemu obyczajowi", czyli dyngowania. Zakazywano zbierania jaj i innych pokarmów, a także oblewania się wodą uznawanego za "nierządną zabawę".

Nie kto inny, tylko badacz obyczajów szlacheckich z XVIII w. ks. Jędrzej Kitowicz opisywał te zabawy jako "swawole powszechne między pospulstwem jako też dystyngowanymi". Czyli panami szlachtą za czasów Augusta III i długo po nim aż do dnia dzisiejszego. Kiedyś, a nie było to tak bardzo dawno [illegible] wanie się wodą zarówno z wiadra, źródlaną, jak i delikatnie. z flaszeczki wodą zaprawioną olejkiem różanym.

Największą rozkosz, to przecież zostało do dziś! Sprawiało przydybanie damy w łóżku, aby "nieboga musiała pływać" jak opisują wielkanocne i poniedziałkowe figle badacze obyczajów ludu polskiego.

Już w zamierzchłych czasach, w Indiach, przyjęto było w zwyczaju obmywanie grzechów starego roku. Kult wody był znany już starożytnym Grekom, którzy uważali, iż człowiek wodzie zawdzięcza przecież swoje życie. Oczyszczenie wiosenne za pomocą wody uznają także liczne narody w Azji, ale i bliżsi nam Skandynawowie. Istnieje, jak w wielu innych interpretacjach, pogląd, że wielkanocne oblewanie wodą - to skrzyżowanie pradawnych obrzędów pogańskich z chrześcijańskimi. Wszak świadczy o tym fakt chrztu "z wody" uznany w kościele katolickim.

Wielkanoc symbolizuje także palma. Wywodzi się ona z pradawnego kultu drzew i ogrodów, symboli dostatniego i szczęśliwego żywota na ziemi. Były święte ogrody w Babilonie, swięte dąbrowy u Słowian na Pomorzu i kult świętych dębów na Litwie i Żmudzi. Uderzenie palmą, w krajach Słowiańskich i w Niemczech, śmignięcie różdżką brzozową ozdobioną barwnymi wstążkami w dzień św. Marcina - ma znaczenie lecznicze chroni ponoć przed niemocami i zarazami. I dlatego po dzień dzisiejszy mówimy "śmigus", dodajemy "dyngus", zapominając o właściwym znaczeniu tych słów (dyngować z niem. to brać daninę, okup, zbierać datki, te jaja wielkanocne, wędlinę, chleb i sól).

I wreszcie jajko - trzeci element, nieodłączny atrybut Wielkanocny - oraz tajemniczy obrzęd jego święcenia i zjadania podczas wielkanocnego śniadania. Jajko to symbol jak najbardziej naturalny element życia biologicznego. Do dziś we wtorek po Wielkanocy obchodzona jest Rękawka - zwane w Krakowie i okolicach święto przemieniające się w festyn. Jego przebiegu ważną rolę grają jajka, resztki poświęconych pokarmów, wypieki domowe. Dawniej święto polegało również na tłuczenie niezliczonej ilości jaj.

Jajko pojawia się w wielu kulturach jako malowanka, pisanka, kraszanka, skrobanka, byczek - te nazwy pochodzą od "technologii" ich przygotowania, pisanka do dziś trwa, jest obyczajem żywotnym, niemal powszechnym, powstaje w domu, na prywatny użytek. Jest eksponatem muzealnym i przedmiotem handlu, podobnie jak palemka wielkanocna. Dostać pisankę od narzeczonego - to znak szczęśliwego życia z nim po ślubie. W starożytnym Rzymie jaja malowane na czerwono poświęcano bogini urodzaju. Na Białorusi dawniej jajka wyniesione świtem na rozstajne drogi chroniły przed zimnicą. We Francji wiara, że jajko zniesione przez kurę w Wielki Piątek nigdy się nie popsuje trwa do dziś.

A więc "dajcie jaje", śmigus dyngus, niech zadość stanie się wiecznym tradycjom.

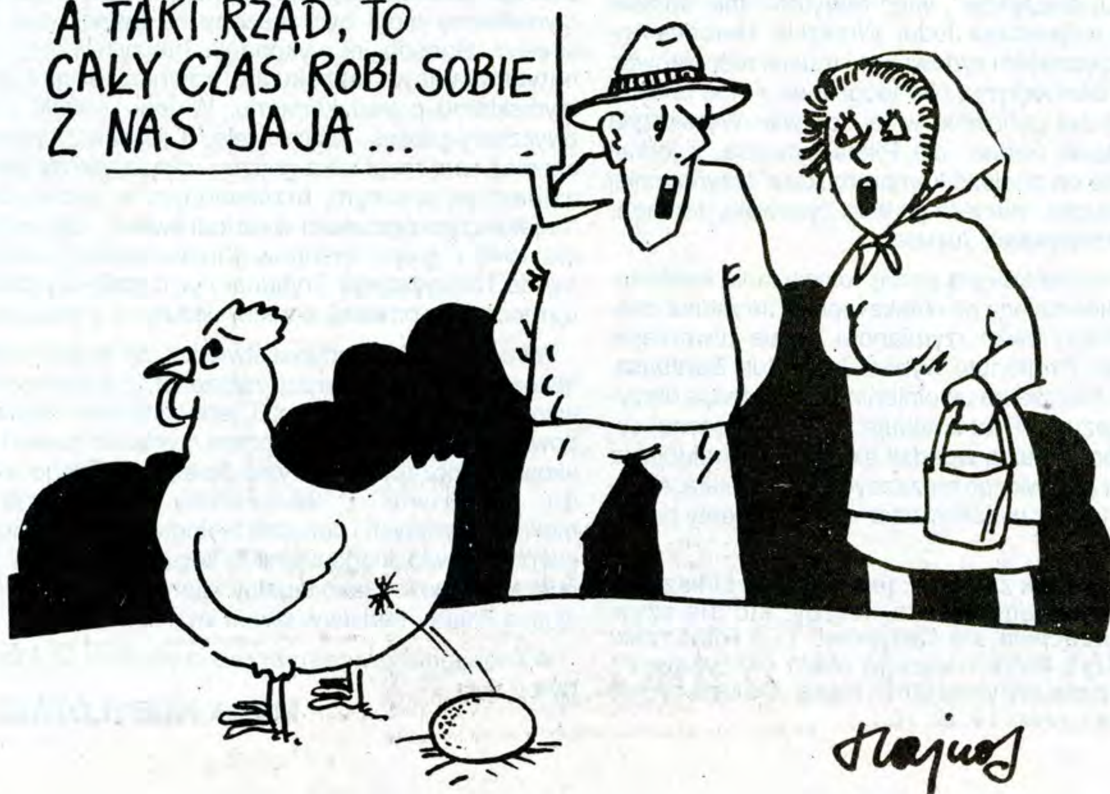
Tomasz KOWALIK

ALE JAJO!

Własnoręcznie wykonane "strusie"jajo na wielkanocnym półmisku może zaskoczyć wszystkich gości. Oszczędnym ten pomysł pewnie się nie spodoba, gdyż najchętniej chcieliby otrzymać z jednego jaja wiele, a nie z wielu jedno. Przekładającym zabawę nad oszczędność życzę powodzenia. Najpierw trzeba z kilkunastu (kilku) żółtek zrobić jedno, a potem - zatopiwszy je w białkach - ugotować na twardo wielkie jajo. W tym celu należy przygotować własnoręcznie dwa woreczki z solidnego płótna lub lnu.Woreczek na żółtko powinien być mniejszy i bardziej kulisty, woreczek na ostateczne jajo - większy o jajowatym kształcie. Obydwa powinny mieć wielkość dopasowaną do objętości. Po ugotowaniu czeka nas jeszcze wymagający wielkiej cierpliwości problem - worka trzeba się pozbyć nie niszcząc dzieła. Najlepiej delikatnie go spruć lub porozcinać.

Bierzemy jaja, oddzielamy żółtka od białek, żółtka dokładnie rozkłócamy i wlewamy do mniejszego worka. Dodajemy nieco octu żeby nie wyciekły przez materiał. Woreczek przytwierdzamy do mocnej nici i zanurzamy we wrzątku, gotujemy na twardo. Po wyjęciu z wody delikatnie "obieramy", po czym nawlekamy "strusie" żółtko na mocną nitkę. Do drugiego woreczka, większego, wlewamy białka (też dolewamy octu), zatapiamy w nim ugotowane żółtko, całość przytwierdzamy do trzonka drewnianej łyżki lub patyka i umieszczamy na garnku z wrzącą wodą tak, aby jajo można było ugotować bez szkody dla kształtu.

Po ugotowaniu najdelikatniej pozbywamy się woreczka i przystępujemy do ubierania w skorupkę, na którą surowiec przygotowujemy od kilku dni. Nie wyrzucamy - mianowicie - skorupek od jaj tylko je gromadzimy, suszymy w piekarniku i tłuczemy na proch, a teraz zalewamy octem i czekamy, aż całość przybierze wygląd gęstej śmietany. Nasze superjajo smarujemy pędzelkiem tą właśnie "śmietaną" i zanurzamy w zimnej wodzie. Zabieg powtarzamy tyle razy, ile potrzeba, aby miało ono wygląd prawdziwie strusiego. Toteż masy na skorupkę przygotowujemy sporo i nie żałujemy kolejnych warstw, tym bardziej że w tej fazie możemy, regulując jej grubość, zatuszować różne mankamenty powstałe podczas trudnej pracy nad kształtem jaja. Co gorliwsi mogą na zakończenie zrobić strusią pisankę, tylko ostrożnie, bo skorupka jest delikatna i łatwo ją popsuć.

ZALETY JAJ

Nie każdy wie, ile cennych dla organizmu składników zawiera jedno niepozorne jajko. Za jego kruchą skorupką kryje się białko, tłuszcze i węglowodany, witaminy A, B1, B 2 i D, żelazo, fosfor i wapń. Do tego bogactwa dochodzą walory smakowe, co sprawia, że jajko zalicza się do najcenniejszych produktów spożywczych. Wartość odżywcza 100-gramowego jajka nie tylko równa się porcji mięsa. Jajka są lekkostrawne, łatwo przyswajalne przez organizm i nie tuczą.

Wyjątkowo szerokie zastosowanie kulinarne jaj sprawia, że jadamy je pod wieloma postaciami - od zakąski począwszy na deserze kończąc.

Ubite na pianę białko świetnie wiąże i spulchnia potrawy. Inną ich zaletą jest zdolność emulgowania i utrwalania emulsji tłuszczowej, co wykorzystuje się przy robieniu majonezu i różnych sosów.

Najwyższe wartości mają naturalnie jajka świeże, a wiosną ich jest najwięcej i dlatego dania z nich uwzględniamy w wiosenno-letnim jadłospisie.

28, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.05. Пад купалам Сусвету. 8.10, 21.35. Пяць хвілін на жарты. 8.15. «Незнаёмая песня». Кароткаметражны фільм. 8.45. Фірма «Эмір» прадстаўляе: «Выдатныя маркі аўтамабіляў». 8-я серыя. 9.15. «Вобразы». Фільм-канцэрт. 10.20. Мультфільм. 10.30. Кінанастальгія. «Ля возера». 1-я і 2-я серыі. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.50. Кароткаметражныя фільмы «Наваселле», «Дэбют». 15.20. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Сведка». Маст. фільм. 1-я серыя. 16.40, 19.20. «Журба — лёс Электры». Прэм´ера спектакля Беларускага тэлебачання. Частка 4-я і 5-я. 17.20. «Бар´еры». Праблема інваспорту. Прамая лінія. 18.00. Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар. 18.10. Абласныя навіны (Брэст). 18.25. Дзённік Прынёмання. (Гр.). 18.45. Веснік гарсавета (Гр.). 19.55. Ці далёка выйсце з крызісу. 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.40. «Квенцін Дарвард». Маст. фільм. (Францыя). 22.40. Студыя «Тэлесябрына». 22.45. Спартыўны тэлекур´ер. 23.15. Надвор´е. 23.25. НІКа. 23.40. Тэлевізійны арт-клуб.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00. Новости. 17.30. Документы и судьбы. 17.40. Миниатюры. 17.50. Погода. 17.55. Гол. 18.25. Премьера телесериала «Мелочи жизни». 40-я серия. 18.55. Мужчина и женщина. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Однажды в марте. 21.00. Беседа в саду Клио. 21.15. Сага о Бетанкуре. 21.45. Иосиф Бродский — поэт о поэтах. 22.30. Марсианские хроники Рея Бредбери. 23.10. Бессоница. 23.20. Кино до востребования.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00, 16.20. Новая линия. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Мульти-пульти. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Дневной сеанс. «Единственная». 15.00. Бизнес в России. 15.30. Там-там-новости. 15.45. Телегазета. 15.50. Хроника национальной политики. 16.50. Спасение 911. 17.45. Русская виза. 18.15. Петербургские истории. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. Детектив по понедельникам. «Корнуольская тайна». 20.35. В мире авто-и мотоспорта. 21.10. Без ретуши. 22.05. Экран криминальных сообщений. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель.

ПОЛЬША-I

12.00. Приятное с полезным. 12.20. Кулинарная программа. 12.40. Школа для родителей. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Документальный фильм. 13.45. Программа для подростков. 14.30. Школы в Европе. 14.50. Невольники моды. 15.50. Не время для цензуры. 16.25. Ближе к Европе. 16.50. Какая школа? 16.55. Программа на вечер. 17.05. Тележурнал для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Лаборатория. 18.40. Домашний юрист. 19.00. Комедийный сериал пр-ва Англии. 19.30. Театральный журнал. 20.00. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.00. Прямо из Бельведера. 21.20. Телетеатр. «Вышел из дома». 22.40. Миниатюры. 22.45. Лексикон польской развлекательной музыки. 23.05. Сотворение мира. 00.00. Новости. 00.15. Горячая линия. 00.25. Музыкальная программа. 00.35. «Дети лета». Фильм пр-ва Канады. 02.00. Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

12.10. Семь дней польского спорта. 13.00. Локументальный фильм. 14.00. Панорама. 14.05. «Неизвестный». Сериал пр-ва Германии. 15.00. Вопросы о Польше. 15.50. Музыкальная программа. 16.20. Приветствие. 16.35. Мультсериал. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. 17.15. Музыкальная программа. 17.40. Марафон трезвости. 18.15. Польская кинохроника. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Телетурнир. 20.05. Документальный фильм. 21.05. «Ночные заседания». Сериал пр-ва США. 21.35. Автожурнал. 22.00. Панорама. 22.30. Спортивная студия. 22.40. Репортеры «двойки» представляют. 23.00. «Коламбо». Фильм пр-ва США. 00.15. Марафон трезвости. 01.00. Панорама. 01.05. Концерт симфонической музыки. 01.45. Ночь и стресс. 02.00. «Ночные заседания». Сериал пр-ва США.

29, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10. Дзелавая хроніка. 8.20. Пад купалам Сусвету. 8.30. Надвор´е. 8.40, 20.25. Пяць хвілін на жарты. 8.45. «Рускія узоры». Фільм-канцэрт. 9.45. Кароткаметражныя фільмы для дзяцей. «Кешка і садавіна». «Кешка і бізнес», «Кешка і барада», «Кешка і Фрэдзі». 10.50. Гол у Спаскія вароты». Маст. фільм. 12.15. «Амбарчык». Кінанарыс. 12.30. «Квенцін Дарвард». Маст. фільм (Францыя). 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. «Прыгоды маленькіх сяброў». Мультфільмы. 1-ы і 2-гі. 14.15. «Нов і К»-топ-10. 15.15. «Рэгіён». Інфармацыйна-аналітычная праграма Гомельскага тэлебачання. 16.15. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. «Сведка». Маст. фільм. 2-я серыя. 17.30. Гаспадар. 18.00. Дзённік Прынёмання. (Гр.). 18.10. Абласныя навіны (Віцебск). 18.25. Экалогія і мы. (Гр.). 11.05. Тэледыялог. (Гр.). 19.25. Эканамічная хваля. Газ для Беларусі. 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 22.20. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння: Пад купалам Сусвету; Надвор´е; Мультфільм; НІКа; Тэлевізійны Дом кіно; Чэмпіянат Беларусі па грэка-рымскай барацьбе.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45. Обзор рынка недвижимости. 8.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. 8.20. Домисолька. 8.40. Премьера худ. фильма «Просто Мария» (Мексика). 9.30. Концерт Государственного академического русского народного оркестра им. Н. Осипова. 9.45. «Необыкновенные приключения Карика и Вали». Худ. фильм. 2-я серия. 10.50, 22.50. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. Постскриптум. 14.25. Предприниматель. 15.10. Дело. 15.20. Премьера мультфильма «Приключения Тома Сойера» (Япония). 15.50. Волшебный мир, или Синема. 16.10. 440 герц. 16.50. Азбука собственника. 17.25. За кулисами. 17.55. «Просто Мария». 18.45. За строкой протокола. 18.55. Тема. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Бомонд. 21.00. Худ. фильм «Потасовка в Паname». (Франция, Италия, Алжир). 23.10. Хит-парад «Останкино».

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00, 16.15. Новая линия. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Мульти-пульти. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Сказка, рассказанная ночью». Худ. фильм. 14.40. Телегазета. 14.45. Параллели. 15.00. Родники. 15.30. Там-там новости. 15.45. Студия «Рост». 17.00. Золотая ветвь. 17.30. Рубежи. 17.45. «Эти адреса запомните». Музыкальная программа. 18.10. Никто не забыт. 18.15. Бесшумные лидеры. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 297-я серия. 20.30. Чемпионат России по футболу. «Динамо» (Москва) — «Текстильщик» (Камышин). 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель.

ПОЛЬША-I

13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Программа для детей. 14.30. Образовательное телевидение. 14.35. Наша Балтика. 14.50. Кухня. 15.05. Клуб домашнего компьютера. 15.20. 3-2-1-контакт. 15.45. Счет математики. 16.00. Рисуй с нами. 16.15. Со знаниями по жизни. 16.30. Джойстик. 16.55. Программа дня. 17.05. Программа для детей. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Сенсации XXвека. 18.40. Сто лет кино. 19.05. «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. 19.30. Чрезвычайный пересмотр. 20.00. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.00. Сеймограф. 21.25. «Повесть о Хорватии». Фильм пр-ва Югославии. 23.05. Дело для репортера. 23.45. Развлекательная программа. 00.00. Новости. 00.15. Горячая линия. 00.25. Музыкальная программа. 00.30. Документальный фильм. 01.00. После полуночи. 02.00. Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

12.00. Панорама. 12.05. Студия второй программы. 12.15. Программа о животных. 12.45. Отчизна. 13.00. Документальный фильм. 14.05. «Водовороты жизни». Сериал пр-ва Франции. 15.00. Специальная линия. 15.50. Документальный фильм. 16.30. Приветствие. 16.35. Мультсериал. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. 17.15. Репортаж. 17.45. Отчизна. 18.10. Католическая программа. 18.35. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Телетурнир. 20.05. Документальный фильм. 21.05. Вопросы о Польше. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.40. Экологическая программа. 23.00. Художественный фильм. 01.15. Панорама. 01.20. Тайны института трансплантации.

30, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10. Пад купалам Сусвету. 8.20. Надвор´е. 8.30, 20.25. Пяць хвілін на жарты. 8.35. Мультфільм. 8.45. «Зачараваны хлопчык». Кароткаметражны маст. фільм. 9.30. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.15. Аэробіка. 10.50. «Прыйдзі зноў дождж». Маст. фільм 1-я і 2-я серыі. 13.05. «Школьныя карцінкі». Фільм-канцэрт. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. Мультфільмы. 14.25. Відзьма-нявідзьма. 15.25. Для школьнікаў. 16.05. Канцэрт памяці Я. К. Цікоцкага. 17.30. «Залатое жыццё». Кінанарыс. 17.45. Дзённік Прынёмання. (Гр.). 18.05. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). 19.00. Творчае маладзёжнае аб´яднанне «Крок». «Карамболь». Бізнесмены Беларусі. 19.35. На пачатку шляху. Усходне-еўрапейская кампанія: перспектывы супрацоўніцтва. 20.15. «Казырная карта». Тэленарыс. 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 22.20. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Пад купалам Сусвету; Надвор´е; НІКа; «Спавядальны шлях». Паэт, філосаф, псіхаэнергатэрапеўт А. Мартынаў; Міжнародны фестываль сучаснай харэаграфіі. Канцэрт лаўрэатаў.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45. Обзор рынка недвижимости. 8.00, 17.00, 21.00, 23.00. Новости. 8.20. «Сорока». Детская информационная программа. 8.40. Премьера телефильма «Просто Мария». 9.30. Клуб путешественников (с сурдопереводом). 10.20. Мультфильм. 10.30. Ассоциация детского телевидения. 10.50, 23.05. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. Фильмы режиссера Ю. Белянкина. «Скульптор Михаил Аникушин». 14.25. Предприниматель. 15.20. Премьера мультфильма «Приключения Тома Сойера» (Япония). 15.50. Джэм. 16.20. Премьера мультфильма «Летающий дом». 32-я серия. 16.50. Загадка СБ. 17.25. В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». 17.50. Документы и судьбы. 17.55. Погода. 18.00. «Просто Мария». 18.50. Футбол. Лига чемпионов. «Спартак» (Москва) — «Монако» (Франция). В перерыве — Спокойной ночи, малыши! 21.45. Ретроспективный показ фильмов режиссера Л. Пчелкина «Дело Сухово-Кобылина». Фильм второй. 23.15. Ночная жизнь городов мира. Лондон. 23.45. Футбол. Лига чемпионов.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00, 16.10. Новая линия. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Мульти-пульти. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.25. Без ретуши. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 297-я серия. 14.15. Мегаполис. 14.55. Параллели. 15.10. Концерт. 15.25. Там-там новости. 15.45. Студия «Рост». 16.55. Мир и войнв. 17.25. М-трест. 17.40. Я — лидер. 18.10. Искренне ваш... 19.25. Подробности. 19.35. Праздник каждый день. 19.45. «Санта-Барбара». 298-серия. 20.35. L-клуб. 21.25. Зал ожидания. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель.

ПОЛЬША-I

13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Программа для молодежи. 14.30. Английский язык в бизнесе. 14.40. Только музыка. 16.50. Какая школа? 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для молодежи. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Экологический журнал. 18.40. Телетурнир. 19.00. «Тайна старой шахты». Сериал пр-ва Австралии. 20.00. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.20. Спортивная студия. 23.15. Показ моды. Весна—лето-94. 00.00. Новости. 00.15. Горячая линия. 00.25. Спортивная студия. 00.10. «Танец привидений». Фильм пр-ва США.

ПОЛЬША-II

13.30. Документальный фильм. 14.00. Панорама. 14.05. Спортивная студия. 15.00. «Яносик». Сериал пр-ва Польши. 15.50. Так себе думаю. 16.10. Публицистическая программа. 16.25. Приветствие. 16.35. Мультсериал. 17.00. Панорама. 17.05. Тележурнал. 17.25. Животные вокруг нас. 17.50. Розыгрыш лото. 17.55. Кто ты есть? 18.05. Публицистическая программа. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Документальный фильм. 20.45. Неоконченный раздел. 21.00. «Дела Роси О´Нейл». Сериал пр-ва США. 22.00. Панорама. 22.30. Экспресс репортеров. 23.05. «Сара». Сериал пр-ва США. 23.30. Документальный фильм. 00.10. Слово после слова. 00.30. Сцена пластики. 01.00. Панорама. 01.05. Спортивная студия.

31, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10. Пад купалам Сусвету. 8.20. Надвор´е. 8.30, 20.25. Пяць хвілін на жарты. 8.35. Кароткаметражныя фільмы для дзяцей. «Кешка і гангстэры», «Кешка і тэрарысты», «Кешка і гуманоід». 9.45. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.30. «Гісторыя аднаго кахання», «Вольны табун». Дак. фільмы. 11.15. «Мецічара — звер марскі». Маст. фільм з субцітрамі. 12.40. «Такія розныя клоўны». Фільм-канцэрт. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. «Залатыя рогі». Маст. фільм. 14.50. Мультфільм. 15.00. «Усё пра цябе». Фільм-канцэрт. 15.35. Гаспадар. (Гр.). 16.35. Тэлебачанне — школе. Мая Радзіма — Беларусь. 16.55. «Усе мы родам з дзяцінства». I Рэспубліканскі тэлефестываль (Гродна і Гродзенская вобласць). Частка 1-я. 18.05. Зачытайце маё пісьмо... 18.10. Абласныя навіны. (Гр.). 18.25. «Армія». Праграма для вайскоўкаў, і не толькі. (Гр.). 19.00. Бізнес-рынг. 19.30. Навошта дадзена ўлада? 20.10. Пазіцыя ўрада.. 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 22.20. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння: Пад купалам Сусвету; Надвор´е; НІКА; Рок-айленд.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО».

5.15. Утренняя разминка. 5.25. Программа передач. 5.30. Утро. 7.45. Обзор рынка недвижимости. 8.00, 17.00, 20.00, 23.15. Новости. 8.20. Премьера телефильма «Просто Мария». 9.10. В мире животных. (с сурдопереводом). 9.50. Жива Москва — сильна Россия. 10.20. Мультфильмы: «Следствие ведут Колобки». 1-я и 2-я серии; «Подарок для слона». 10.50, 23.05. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. Футбол. На пути к Уэмбли. 14.25. Предприниматель. 15.05. Как добиться успеха. 15.20. Премьера мультфильма «Приключения Тома Сойера» (Япония). 15.50. Гости И. Кобзона. 16.10. ... До 16 и старше. 16.50. Технодром. 17.25. Лабиринт. 17.50. Документы и судьбы. 18.00. Погода. 18.05. «Просто Мария». 18.55. «Тьма в конце тоннеля». Авторская программа Ю. Нагибина. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Лотто «Миллион». 21.15. Худ. фильм «Похороны Сталина». 23.25. Весь этот джаз. 23.45. Автошоу.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00, 16.10. Новая линия. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Поехали. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 298-я серия. 14.15. «Поют самолеты». Док. фильм. 15.05. Телегазета. 15.10. Концерт. 15.25. Там-там новости. 15.40. Студия «Рост». 16.55. Международная программа. 17.25. Азы карьеры. 17.40. Будни. 18.25. «Ностальжи» — музыка всех поколений. 19.25. Подробности. 19.35. Праздник каждый день. 19.45. «Санта-Барбара». 299-я серия. 20.35. Сам себе режиссер. 21.10. Свидание на Карловом мосту. 22.05. Экран криминальных сообщений. 22.40. Звезды говорят. 22.45. Автомиг. 22.50. Спортивная карусель.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай. 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Мама и я. 10.30. Дошкольники дома. 10.55. Поговорим о детях. 11.00. «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. 11.55. Музыкальная программа. 12.00. Четверть часа на экране. 12.15. Журнал-мод. 12.40. Программа о малышах. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Программа для молодежи. 14.30. Образовательное телевидение. 14.35. Документальный фильм. 14.50. Рассчитывай на меня. 15.00. Не только динозавры. 15.15. Экологический журнал. 15.35. Животные мира. 16.10. Такой пейзаж. 16.30. Мы взрослые. 16.55. Программа дня. 17.05. Для молодежи. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Телетурнир. 18.45. Рапорт. 19.05. Документальный сериал. 19.30. Католический журнал. 20.00. Музыкальная программа. 20.10. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.00. Правительственный журнал. 21.20. «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. 22.15. Только в первой программе. 23.00. Сатирическая программа. 23.25. Пегас. 00.00. Хозяйственные новости. 00.20. Горячая линия. 00.30. Музыкальная программа. 00.35. Программа французского телевидения. 01.30. Это люблю.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. 8.35. Развлекательная программа. 9.05. Местная программа. 9.35. «Зорро». Сериал пр-ва США. 10.00. Студия второй программы. 10.10. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 10.40. Мир женщин. 11.05. Документальный фильм. 12.00. Панорама. 12.05. Телетеатр. «Часы». 12.55. «Поляки». Документальный фильм. 13.30. Документальный фильм. 14.00. Панорама. 15.05. Пантомима. 15.40. «В замке». Фильм пр-ва Чехословакии. 16.30. Приветствие. 16.35. Песни солнечной улицы. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. 17.35. Публицистическая программы. 17.55. В тени Кремля. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Документальный фильм. 20.30. Профессия — любитель. 21.00. Документальный фильм. 22.00. Панорама. 22.30. Спортивная студия. 22.40. Поэтическая программа. 23.00. «Убить тоску». Фильм пр-ва Португалии. 01.00. Панорама. 01.05. Музыкальная программа.

1, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10. Дзелавая хроніка. 8.20. Пад купалам Сусвету. 8.30. Надвор´е. 8.40, 20.25. Пяць хвілін на жарты. 8.45, 10.20, 13.40. Мультфільмы. 9.00. Тэлебачанне — школе. Мая радзіма — Беларусь. 9.20. «Фантазія». Кінанарыс. 9.30. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.15. Анонс студыі «Тэлесябрына». 10.30. «Вадзіцель аўтобуса». Маст. фільм 1-я і 2-я серыі. 12.40. «Карамболь». Бізнесмены Беларусі. 13.15. Пазіцыя ўрада. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 15.40. «Усе мы родам з дзяцінства». I Рэспубліканскі тэлефестываль (Гродна і Гродзенская вобласць). Частка 2-я. 17.15. Вяртаемся ў сполах вясны. 18.00. Дзённік Прынёмання. (Гр.). 18.10. «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). 19.00. Сёння — дзень смеху. 19.40. Майстэрня. 20.10. Студыя «Тэлесябрына». 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 22.20. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Пад купалам Сусвету; Надвор´е; НІКа; Анонс студыі «Тэлесябрына» (Вялікдзень); «Афіцэр з ружай». Маст. фільм; Начное рандэву.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.15. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45, 15.20. Мультфильм. 8.00, 17.00, 20.00, 23.05. Новости. 8.20. Телешоу «50х50». 9.35, 18.00. Америка с М. Таратутой. 10.05. Премьера короткометражного худ. фильма «Невежа». 10.15. Мультфильмы. 10.50, 23.10. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. «Горячев и другие». Телесериал. 20-я и 21-я серии. 14.25. Предприниматель. 15.05. Бизнес-класс. 15.35. Олеся и компания. 16.05. Азбука собственника. 16.15. Живая душа. 16.45. Новости культуры. 17.25. Человек и закон. 17.55. Погода. 18.30. Поле чудес. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.35. Погода. 20.45. Премьера худ. фильма «Коплан». 5-я серия. (Франция — Швейцария). 23.20. Человек недели. 22.35. «Академия». Развлекательная программа. 23.20. Музобоз.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуются... Требуются... 6.30. Формула-730. 7.00, 15.35. Новая линия. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Поехали. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 299-я серия. 14.15. Сам себе режиссер. 14.45. Телевизионный театр России. 15.15. Телегазета. 15.20. Там-там новости. 16.20. «Почему бы и нет?» Молодежная программа. 16.50. Дисней по пятницам. «Дети, которые слишком много знали». 1-я серия. 17.45. Первоапрельский салон. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. «Крылышко или ножка». Худ. фильм. 21.00. «Маски» в гостях у джентльменов. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. «Бис, браво». Концерт с участием Ж. Агузаровой.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай. 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Мама и я. 10.30. Дошкольники дома. 10.55. Поговорим о детях. 11.00. «Пастушок». Фильм пр-ва Франции. 12.30. Репортаж. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Программа для молодежи. 14.30. Мини Европа. 14.50. Каждый имеет право. 15.05. Тележурнал. 15.15. Сумасшествия медицины. 15.25. Телепластикон. 15.40. В калейдоскопе. 16.00. Совершенные, несовершенные. 16.25. Если не Оксфорд, то что? 16.40. Домашние лекции. 16.45. Лексикон демократии. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для детей. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Автомания. 18.40. Тележурнал. 18.55. Свидание «в темную». 19.40. Музыкальная программа. 20.00. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.15. «Онансис». Сериал пр-ва США. 22.10. Крестовый путь. 23.30. Новости. 23.45. Горячая линия. 00.00. «Движущаяся цель». Фильм пр-ва США. 01.55. «Катинка». Фильм пр-ва Швеции.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. 8.35. Оркестровая сюита. 9.05. Местная программа. 9.35. Мультфильм. 10.00. Студия второй программы. 10.10. Документальный фильм. 10.35. Мир женщин. 11.05. Мир лыж. 12.00. Панорама. 12.05. Спортивная студия. 13.00. Поэтическая программа. 14.00. Панорама. 14.05. «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. 15.00. Мультфильм. 16.30. Программа для молодежи. 16.50. Приветствие. 17.00. Панорама. 17.05. Документальный фильм. 17.30. «Улететь отсюда». Сериал пр-ва США. 18.15. Музыкальная программа. 19.00. Мистерия. 20.00. Документальный фильм. 21.00. Путешествие с А. Буякем. 21.20. Репортеры «Двойки» представляют. 22.00. Панорама. 22.30. Спортивная студия. 22.40. Сатирическая программа. 23.15. «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. 23.30. Польский реквием. 01.15. Панорама.

2, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам Сусвету. 8.20, 20.30. Пяць хвілін на жарты. 8.25. Надвор´е. 8.35. Здароўе. 9.05. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 9.50. Паказвае Брэст. 10.50. Тыдзень планеты. 11.05. «Афіцэр з ружай». Маст. фільм. 12.50, 21.45. Анонс студыі «Тэлесябрына» (Вялікдзень»). 12.55. «Сталіца». Тэлечасопіс. 13.15. Міжнародны турнір ветэранаў тэніса. 13.55. Да 70-годдзя «Беларусьфільма». «Шукальнікі шчасця». 15.25. «Мой маленькі поні». Мультфільм (ЗША). 15.55. «Брама». Баль карыятыдаў. 17.00. Студыя «Тэлесябрына». 17.30. Фірма «Эмір» прадстаўляе: «Выдатныя маркі аўтамабіляў». 9-я серыя. 18.00. «Студыя «Сэнс». 19.30. «Нов і К»-топ-10. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.50. «Тарцюф». Маст. фільм. 23.30. НІКа. 23.40. Рэйтынг. 00.00. Каскад: кантакт, інфармацыя, рэклама. 00.15. Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.40. Утренняя разминка. 6.55. Субботнее утро делового человека. 7.30. Азартные игры. 8.00. «Марафон-15» — малышам. 8.30. В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». 9.55. Утренняя почта. 10.25. Смак. 10.40. Помоги себе сам. 11.10. Палитра. 11.30. Худ. фильм «Екатерина Воронина». 13.20. Телескоп. 14.00. Новости (с сурдопереводом). 14.25. Премьера худ. фильма для детей «Ринальдо Ринальдини — атаман разбойников». 7-я серия. 14.50. Вагон «03». 15.30. Спортивная программа «Ультра-си». 16.10. В мире животных. Премьера фильма «Жизнь зоопарков» (США). 16.50. Вестники. 17.30. Брейн-ринг 18.20. Эхо недели. 18.50. «Коламбия пикчерс» представляет премьеру худ. фильма «Великолепная пара». 8-я серия. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.00. Новости. 20.45. «Коламбия пикчерс» представляет премьеру худ. фильма «Голиаф ждет». 3-я серия. 21.45. 36-я церемония вручения наград Грэмми. 1994 год, Нью-Йорк.

КАНАЛ «РОССИЯ»

8.05. Непознанная Вселенная. 8.35. Парламентская неделя. 9.00. Студия «Рост». 9.30. Пилигрим. 10.15. Публицистическая программа «45». 11.00. Любимые комедии. «Ва-банк». 12.40. Крестьянский вопрос. 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 13.20. Карьера. 14.20, 15.05. Российская энциклопедия. «Империя и революция». Части 1-я и 2-я. 14.50. Фильм-премьер. 15.35. Ретрошлягер. 16.05. Футбол без границ. 17.00. Премьера док. телефильма «Россия молодая». 4-я серия. 18.00. Мастера. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Устами младенца. 18.50. Телеэрудит. 19.55. «Менялы». Худ. фильм. 21.30. «К-2» представляет: «Звезды Америки». 22.00. Репортер. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. Программа «А».

ПОЛЬША-I

7.00. Программа дня. 8.00. Информационно-хозяйственный журнал. 8.20. Агрорынок. 8.45. Из Польши. 9.05. В другом плане. 9.25. Все об огороде. 9.50. Программа дня. 10.00. Новости. 10.10. «Зерно». Программа католической редакции для детей. 10.35. Программа для детей. 11.25. «Последний шанс». Фильм пр-ва США. 12.00. Документальный фильм. 13.00. Новости. 13.10. Документальный фильм. 13.40. Телетурнир. 14.15. Спортивная студия. 15.00. Мультфильмы Диснея. 16.15. Концерт. 16.35. «Альфред и Джозефина». Фильм пр-ва Дании. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Концерт. 19.10. «Беверли Хилз». Сериал пр-ва США. 20.00. Детский тележурнал. 20.10. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.00. Обращение примаса Польши. 21.15. «К-2». Фильм пр-ва Англии. 23.20. Концерт. 00.10. Новости. 23.25. Спортивная суббота. 00.50. Музыкальный фильм пр-ва США.

ПОЛЬША-II

8.30. Документальный фильм. 9.00. Программа для детей. 10.00. Такие одинокие. 10.20. Урок языка глухих. 10.25. Приветствие. 10.35. Документальный фильм. 11.10. Польские фамилии. 11.40. Развлекательная программа. 12.00. Документальный фильм. 12.45. Студия второй программы. 13.00. Академия польского кино. «Пан Володыевский». 14.30. Документальный фильм. 15.25. Студия второй программы. 15.35. Документальный фильм. 16.25. Животные мира. 16.55. Розыгрыш лото. 17.00. Панорама. 17.10. Герои вестернов. 18.05. «Полный дом». Сериал пр-ва США. 18.30. Телетурнир. 19.00. Театральная программа. 20.00. Музыкальная программа. 21.00. Спортивная студия. 22.00. Панорама. 22.25. Слово на воскресенье. 22.30. Тележурнал. 23.15. «Звезда шерифа». Вестерн пр-ва США. 00.50. Концерт.

3, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

7.30. Вялікдзень. Святочнае набажэнства. Трансляцыя з Мінскага кафедральнага касцёла. 9.00. Раніца рэспублікі. 9.10, 20.35. Пад купалам Сусвету. 9.20. Аэробіка. 9.55, 13.45, 15.30, 17.05. Студыя «Тэлесябрына». 10.35. Вялікдзень. Сустрэчы ў студыі «Існасць». 11.05. «Тарцюф». Маст. фільм. 12.45. MTV. 13.15. Вяскоўцы. 14.15. ABC-клуб. 14.10. Папараць-кветка. 16.00, 23.20. Анонс студыі «Тэлесябрына» (Вялікдзень). 16.05. Запрашаем на вячоркі. 17.35. Беларусы ў Амерыцы. Перадача 5-я. 18.05. «Гінес-шоу» (Вялікабрытанія, ЗША). 18.40. Мультфільм. 18.55. Каралеўскае паляванне. 20.00. Панарама. 20.40. Калыханка. 21.10. «Бязвінныя з бруднымі рукамі». Маст. фільм. (Францыя). 23.25. Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар. 23.35. Тэлефестываль заходне-палескай песні.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.45. Утренняя разминка. 7.00. Час силы духа. 8.00. Без паузы. 8.30. С утра пораньше. 9.00. Полигон. 9.30. Спортлото. 9.45. Пока все дома. 10.15. Утренняя звезда. 11.05. Новое поколение... Успех. 11.45. Под знаком Пи. 12.30. Провинция. 13.00. Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». 13.10. Премьера док. фильма «Подводная одиссея команды Кусто». 14.00. Новости (с сурдопереводом). 14.20. В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». 15.00. Клуб путешественников. 15.50. Шпаргалка. 15.5. Премьера мультфильмов «Кот Феликс», «Настоящие охотники за привидениями» (США). 17.00. Панорама. 17.25. Живое дерево ремесел. 17.30, 23.00. Новости. 17.45. Аншлаг! Аншлаг! 18.35. Телелоция. 18.50. Погода. 18.55. Презентация недели «Тэмс телевижн» на телеэкране «Останкино». 19.25. «Тэмс телевижн» представляет. Премьера худ. фильма «Долгий путь домой» (Великобритания). 21.00. Воскресенье. 21.45. Спортивный уик-энд. 22.00. Музыка в эфире. 23.10. Парад фестивалей.

КАНАЛ «РОССИЯ»

8.00. Доброе утро, Европа! 8.30. Большой хоккей. 9.00. Студия «Рост». 9.30. Козырная дама. 10.00. Аты-баты... 10.30. Осень нашей весны. 11.00. «Ва-банк 2», или Ответный удар». Худ. фильм. 12.25. Кино в апреле. 12.40. Шесть соток. 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 13.20. Не вырубить... 13.35. В мире животных. 14.35. Коробка передач. 14.55. Чемпионат России по футболу. «Спартак» (Москва) — «Динамо» (Москва). В перерыве — Джаз-трио из Швейцарии. 17.00. Волшебный мир Диснея. «Гуфи и его команда», «Черный плащ». 17.55. Шарман-шоу. 19.25. Праздник каждый день. 19.35. Киномарафон. «Наследство» («Вторая жена»). 21.45. У Ксюши. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. Лучшие игры НБА.

ПОЛЬША-I

7.55. Программа дня. 8.00. Польские танцы. 8.30. Юбилей радомского музея. 8.45. Репортаж. 9.30. Программа католической редакции. 10.00. «Дух времени». Фильм пр-ва Чехословакии. 11.25. Трансляция богослужения из Ватикана. 13.40. Телетеатр пожеланий. 14.25. Телетеатр для детей. «Маленький лорд». 15.30. «Звуки музыки». Музыкальный фильм пр-ва США. 17.10. Перец и ваниль. 18.25. «Династия Колби». Сериал пр-ва США. 19.20. Сорок встреч с балладой. 20.00. Вечеринка. 20.30. Новости. 21.15. Комедия пр-ва США. 22.50. Спортивное воскресенье. 23.15. Театральная программа. 00.40. Программа кабаре. 01.00. «Дело закрыто». Комедия пр-ва США.

ПОЛЬША-II

9.00. Приветствие 9.05. Мультсериал. 9.25. Слово на воскресенье. 9.30. Фильм для глухих. «Онансис». 11.00. Документальный фильм. 11.30. Пасхальные обряды и обычаи. 12.00. Час с Ганной Берберой. 13.00. «Пропавший мир». Фильм пр-ва Англии. 14.40. Концерт. 15.00. Программа о животных. 15.15. Спортивная студия. 15.25. Документальный фильм. 16.15. Культурно-публицистическая программа. 17.00. Панорама. 17.10. Студия второй программы. 17.20. «Вов». Сериал пр-ва Польши. 17.45. Студия второй программы. 17.55. Звезды тех лет. 18.30. Музыкальная программа. 19.15. Студия второй программы. 19.30. Телетурнир. 20.00. Документальный фильм. 21.00. Мультфильм. 21.10. Час откровения. 22.00. Панорама. 22.25. Необитаемый остров. 23.15. Комедия пр-ва Австралии. 01.00. Концерт. 01.30. Ночной патруль.

RELAKS • ROZRYWKA • HUMOR

TAJEMNICE ZAPACHÓW

Kleopatra kusiła Antoniusza zapachem wspaniałych wonności i czym się to skończyło - wiadomo. Madame Pompadour wydawała na pachnidła krocie pieniędzy. Perfumy skomponowane specjalnie dla Brigitte Bardot miały satinowe opakowanie zdobione angielską koronką, a Marylin Monroe zapytana w jakimś wywiadzie - w czym śpi? - miało podobno odpowiedzieć: - w kilku kroplach "Chanel 5"

Żródłem rzeczy ciekawych o pachnidłach, perfumach, dobrze urodzonych, pięknych, bogatych i sławnych kobietach jest prasa i literatura klasyczna, plotka i anegdota. Jak świat światem pachnące wonności służyły także rytuałowi religijnemu i medycynie, będąc cenionym bogactwem. Trzej Królowie składając Nowonarodzonemu hołd w stajence betlejemskiej posłużyli się przecież także kadzidłem (aromatycznych żywic dostarcza nisko rosnące drzewo zwane kadzidłowcem) oraz mirrą (otrzymywaną z różnych gatunków drzew balsamowych). Trzej Królowie przybyli ze Wschodu. To stamtąd właśnie prowadzi pachnący szlak.

Z FLORENCJI DO FRANCJI

Wenecja, Genua, Florencja... Do tych głównie miast kupcy ze Wschodu przywozili swoje pachnidła, stąd, dokładnie z Florencji, pachnące wonności trafiły do Francji za sprawą Katarzyny Medycejsiej, która udając się na swój ślub z królem Henrykiem II zabrała nie tylko pachnidła, ale także - jakbyśmy to dziś powiedzieli - fabrykanta perfum. Mówi się, że francuskie imperium perfumeryjne tak się właśnie zaczęło.

Tak czy nie jedno jest pewne, że z dworów królewskich, magnackich zamków i pałaców perfumy trafiły pod strzechy, zdemokratyzowały się i dziś przemysł perfumiarski walczy o duszę i kieszeń kogo się da i jak się da (z okazji ósmych zaślubin pięknej Liz Taylor - "Ostatni raz chcę wyjść za mąż zanim umrę" - jej przyjaciel powiedział: Ja ją znam, ona ten ślub wykorzysta do reklamy swoich perfum).Strzały w dziesiątkę nie zdarzają się jednak ani łatwo, ani często. Stzałem w dziesiątkę było na rynku europejskim "Zielone jabłko" - dziś już prawie zapomniane - ale - jak mówi dr Władysław Brud - dyrektor generalny Fabryki substancji Zapachowych Pollena - Aroma (teraz już spółka z o. o.) potwierdziło to tylko regułę o sezonowości superszlagerów.

"Green Apple" - spadająca gwiazda. Natomiast Chanel 5 jest znane, odkąd Coco Chanel sięgnęła po flakonik perfum oznakowany tym właśnie numerem, stojący pośród innych, ustawionych przed nią przez producenta perfum z Grasse (miasto na południu Francji słynne z przemysłu perfumeryjnego i upraw kwiatowych pachnących tu ze szczególną mocą). Do dziś "Chanel Nr 5" to jest to! Ma swoich wyznawców i swoje miejsce w Metropolitan Muzeum w Nowym Jorku.

CO DLA MNIE, CO DLA CIEBIE?

Blondynki wolą zapachy bardziej stonowane, brunetki wolą zapachy bardziej ostre. Podobno tak jest. A już prawie całkiem pewnie, że on kupuje dla niej perfumy mocne, o skoncentrowanym, trwałym aromacie nie bacząc na to, czy ona jest blondynką, czy brunetką. Co wtedy? Wtedy albo ona zaakceptuje jego gust, albo będzie upierać się przy swoim. Tylko po co? Przecież w tym wszystkim chodzi o to, by ona podobała się jemu.

Historia zapachów i tajemnica zapachów. Cała psychologia zapachowa.

We współczesnej perfumerii miesza się i wącha ok. 3 tys. zapachów naturalnych i syntetycznych (zdecydowanie przeważsza ją te ostatnie, tańsze i łatwiejsze w pozyskiwaniu), żeby oczarować nasze nosy.

TRZEBA MIEĆ NOSA

W branży perfumiarskiej nos - to perfumarz, ten, który wymyśla kompozycje zapachowe. Mówi się , że na świecie jest nie więcej jak trzydzieści wielkich nosów. To co obdarzeni talentem do zapachów, jak inni obdarzeni talentem do muzyki czy malarstwa. Ale sam talent to tylko zaledwie początek.

Zaczyna się od takich naprzykład tekstów: kandydat na perfumiarza (najczęściej są to z wykształcenia chemicy, farmaceuci i biolodzy) wącha przez kilka godzin dwadzieścia parę substancji zapachowych i na drugi dzień ma odgadnąć określoną liczbę zaszyfrowanych próbek. Dobry perfumarz odróżnia kilkaset zapachów. Mówi się, że fachowcy najwyższej klasy mają czułe nosy na dwadzieścia tysięcy i więcej odcieni zapachowych.

Nosy pracują anonimowo. Nie znamy ich nazwisk. Nosy pracują na dobro firmy. My mamy znać firmę i nazwę perfum. A to już domena marketingu i reklamy. Dziś światowe firmy perfumeryjne obecnie są na naszych półkach sklepowych jak Polska długa i szeroka.

Znawcy sprawy twierdzą jednak, że eleganckie kobiety nie rozsiewają "zapachowych nut". Parę kropli perfum na wieczór. A od rana dobra woda toaletowa. Reguły gry są właśnie takie.

Ewa OSTROWSKA

WIELKANOCNE MENU

Święta wielkanocne , jak wiele świąt, zaczynają się dla pań domu przeważnie w kuchni, a kończą przy suto zastawionym stole. Ale to właśnie dzięki świętom zachowały się echa tradycyjnej staropolskiej kuchni: pachnącej szynki, chrzanu, ćwikły, serników i mazurków wielkanocnych. Co prawda dziś nie mamy problemów z kupieniem niezbędnych produktów do przygotowania świątecznych przysmaków, ale są one często nie na naszą kieszeń.

Dlatego też najlepiej będzie, zgodnie ze zwyczajem naszych prababek, jeśli każdy przygotuje na świąteczny stół to co umie najlepiej, co mu się zawsze udaje i czym chce zadziwić rodzinę i najmilszych gości.

Jeśli jednak chcemy być w zgodzie z tradycją - przygotujmy choć jedno danie, które będzie inne niż zawsze. W ustaleniu świątecznego menu pomóc mogą podane dzisiaj przepisy.

ŻUR

25 dag białej kiełbasy, duża cebula, kilka suszonych grzybów, 2 - 3 ziarenka pieprzu i ziela angielskiego, mały listek laurowy, 0,5 l żuru.

Podstawą przygotowania żuru jest zakwas. Robi go się kilka dni wcześniej. Do kamiennego garnka wsypać ok. 1kg mąki razowej żytniej, pytlowej lub owsianej, wymieszać z niewielką ilością przegotowanej wody (ciepłej), dodać drobno posiekany czosnek, wyrobić na papkę, rozcieńczyć wodą do 4 litrów. Garnek obwiązać czystą szmatką i pozostawić w ciepłym miejscu na 4 - 6 dni. Im zakwas stoi dłużej, tym jest kwaśniejszy.

Do jednego litra zimnej wody wrzucić białą kiełbasę i gotować na małym ogniu ok. 25 minut. Jednocześnie dodać na tłuszczu przesmażoną cebulę, namoczone grzyby oraz przyprawy.

Zimny wywar przecedzić, uprzednio zdejmując tłuszcz, dodać żuru, pokrojoną w krążki kiełbasę, zagotować, przyprawić do smaku dodając łyżkę chrzanu. Żurek podaje się z jajkiem ugotowanym na twardo i pokrajaną w paski szynką.

SAŁATKA WIELKANOCNA

30 dag ugotowanej, chudej szynki, 30 dag ugotowanego selera. Sos: 3 ugotowane na twardo żółtka, 1/2 szklanki oleju, sól, pieprz i 1 łyżeczka ostrej musztardy.

Szynkę i seler pokroić w wąskie słupki i skropić łyżką soku cytrynowego. Przygotować sos: żółtka przetrzeć przez sitko, a następnie utrzeć na krem z połową szklanki oleju. Dodać do smaku sól, pieprz i musztardę. Zalać sosem szynkę i seler.

WIOSENNY PÓŁMISEK

2 główki sałaty, 2 pęczki rzodkiewki, 20 dag ogórka, pęczek cebuli dymki, 2 cykorie.

Środkowe liście sałaty umyć, osączyć z wody i ułożyć w środku półmiska. Wokół sałaty ułożyć rzodkiewki z przyciętymi ogonkami i oddzielonymi zewnętrznymi liśćmi oraz oparte jeden o drugi krążki ogórka. Do liści cykorii drobno pokroić szczypiorek lub dymkę. Białozielone łódeczki cykorii ze szczypiorkiem ułożyć wokół półmiska. Oddzielnie w małej karafce podać oliwę i sok cytrynowy.

PRZYSŁOWIA POLSKIE

- Kogo się wszyscy boją, ten się niczego obawiać nie powinien.
- Bagnetami można wojować, ale na bagnetach nie można usiedzieć.
- Bajka jest stara prawda.
- Nie wszystko bajka, co ludzie bają.
- Z bajki śmiech, z prawdy gniew.
- Był bal, aż psy deski lizały.
- Dzisiaj bal, jutro żałe.
- U każdego bałamuta głowa zwykle bywa kuta.
- Kiedy będziesz na bankiecie, język wiele niech nie plecie.
- Baran do barana, a baran mu: proszym pana.
- Na postawie baranek, ale wilk na myśli.
- Co bite, to lepsze.
- Bity się kija boi.
- Gdzie się dwóch pobije, tam trzeci korzysta.
- Nie ten mądry, kto bije, tylko ten, co czuje.
- Bieda zawsze za nędznymi chodzi, kto ma ręce zdrowe, tego nie ogłodzi.
- Biedność na wieczność, bogactwo na czas.
- Choć bieda bije nie trać fantazyję.
- Cudza przygoda, ludziom śmiech.
- Gdy bieda tłoczy, przyjaciel odskoczy.
- Jedną biedę druga pędzi, ale trzecia szyję kręci.
- Każdej biedzie koniec przyjdzie.
- Kiedy bieda - do sąsiada; dobrze idzie - sąsiad przyjdzie.
- Kto biedy nie zazna, ten szczęścia nie umie ocenić.
- Kto sam doznał biedy, ten innych biedę zrozumie.

M I A S T A P O L S K I

Lądek Zdrój. Fot.Stefan ARCZYŃSKI

ZEWRZEĆ SZEREGI!

Gdy wóz historii przerzuca biegi,
Słyszy się zwykle podniosły ton:
proletariusze, zewrzeć szeregi,
Niechaj nam żyje nasz zdrowy trzon!
Inteligenci to malkontenci,
Ichne elity to są bandyty!
Profesorowie mają źle w głowie,
Każdy doktorek ma w mózgu wodę,
Każdy magister gardzi narodem,
Każdy inżynier - głupi jak but.
- Nie to, co, panie, nasz prosty LUD!
Bo LUD to kraju mądrość zbiorowa,
On który perły ducha przechował,
Pozostał dotąd jak kryształ czysty,
Taki słowiański, swojski, ojczysty,
Krzepki, serdeczny, gościnny, karny,
Robotny, wierny, twardy, ofiarny,
A wolność kocha jak własne życie,
Za co mu wieczna chwała, a jużci!
Módlmy się tylko, bracia w korycie,
Aby lizusom dał się podpuścić.

Władysław WRÓBLEWSKI

NA WESOŁO

- Czy pani mąż ma piżamę? -pyta pielęgniarka w izbie przyjęć.

- Nie wiem, jak się jego choroba nazywa, ale ma straszne bóle żołądka.

• • •

Nerwowość pana żony nie jest groźna. Może z nią żyć nawet sto lat.

- A ja?- pyta mąż.

• • •

Czy twój narzeczony wie, ile masz lat? - pyta koleżanka.

- Częściowo tak...

"Głos znad Niemna"
Wydawca:Związek Polaków na Białorusi

Adres redakcji:
230005 Grodno
ul.Dzierżyńskiego 32
tel.44-94-57,44-63-75

Druk : Zakłady Graficzne Grodno, ul.Poli... 1
Zamówienie nr 1233
Nakład 9543

Tygodnik:
Indeks 63863 Nr rej. 8
Cena 100 rb.
Objętość pisma - 2 drukowane arkusze

Cena prenumeraty:
II kw. 1994 r. 1620 rb.,

Redaktor naczelny
Eugeniusz SKROBOCKI